

РІК LXIX, Ч. 4

КВІТЕНЬ – 2012 – APRIL

№ 4, VOL. LXIX

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXIX КВІТЕНЬ Ч. 4Україномовний редактор – **Лідія Слиж**
Англomовний редактор – **Олеся Валло**

Редакційна колеґія:

Маріанна Заяць (з уряду) – голова СУА
Оленка Шкробут, Вірляна Ткач,
Святослава Ґой-Стром

ISSN 0740-0225

**UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.**

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXIX APRIL № 4 Ukrainian-language editor – **Lidia Slysh**
English-language editor – **Olesia Wallo**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Olenka Shkrobut, Virlyana Tkacz,
Sviatoslava Goy-Strom

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Богдан Лепкий. У Великодній тиждень. На гагілці (вірші)	1
Маріанна Заяць. Ділимось вітками та думками	2
Святослав Левицький. Трагічна сторінка в історії України	4
Подяка. Наша обкладинка / Our Cover	5
Галина Романишин. Свято Героїнь в Нью Йорку	6
Віра Боднарук. Реформи освіти в Україні	7
Стефанія Вовкович. Загальні збори 46-го Відділу СУА	8
Люба Шатанська. Загальні збори 83-го Відділу СУА	8
Лідія Слиж. Творчість наших читачів. Наталія Буняк	9
Наталка Соневицька. Вісті з Українського Музею в Нью Йорку	11
Марія Полянська. Вісті зі Стипендійного бюро СУА	12
Вітаємо нових членок СУА	14
Доброчинність	13, 14, 24
Marianna Zajac. Sharing Thoughts, Views & News	15
Calendar of Recent Events	16
Iryna Koshulap. Rural Women: Realities and Initiatives toward Empowerment	17
Надія Дейчаківська. Велику надію покладаємо на молодь	20
Iryna Klyuchkovska and Martha Kichorowska Kebalo. The Struggle of Rural Women against Poverty in Contem- porary Ukraine	21
Відійшли у Вічність	25
Хрестиківка	29
Olha Bondaruk. A Colorful Vocation	30
Ярослава Стасюк. Сила молитви і традиції	32
Ihor Magun. Medicine—on the Cutting Edge	33
Дитячі сторінки	34
Наше харчування	36

На обкладинці: Писанка Христини Кінах Карневале.
On the cover: Pysanka by Christine Kinach Carnevale.

- Редакція не завжди поділяє позицію авторів.
- Редакція дотримується правопису Г. Голоскевича.
- Передруки і переклади матеріалів дозволені за письмовою згодою редактора.
- За точність викладення фактів відповідає лише автор.
- Рукописи, які не були замовлені редакцією, не повертаються.
- Редакція зберігає за собою право на мовне редагування і скорочення матеріалів.
- **ПРОСИМО НЕГАЙНО ПОВІДОМЛЯТИ АДМІНІСТРАЦІЮ ПРО ЗМІНИ АДРЕСИ – ЗМІНИ РОБИМО БЕЗКОШТОВНО.**
- **Посмертні згадки та знімки** поміщуємо безкоштовно.
- Просимо авторів присилати статті до **10 числа місяця.**
- Просимо авторів подавати свої **контактні інформації** зі статтями, щоб редакція могла до Вас звернутися в разі потреби.

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”****203 Second Ave., New York, NY 10003**© Copyright 2012 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:**

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org

Адміністратор: **Оля Стасюк**Канцелярйні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7****UNWLA / Our Life****203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706**Administrator: **Olha Stasiuk**Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.****\$3** Один примірник / Single copy**\$40** Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members**\$50** В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA**Членки СУА** одержують “Наше життя” з оплатою **членської вкладки** через відділ. **Передплатникам** письмово нагадується про відновлення передплати.**Our Life magazine is included** in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch. **Subscribers** are sent renewal letters.

Христос Воскресе!

З відчуттями глибокої радості і від щирого серця вітаємо Вас
з Воскресінням Христовим!

Нехай радісні Пасхальні дні покладуть благодатні початки нових перемог
і звершень на Вашому життєвому шляху!

Головна Управа СУА і редакція журналу «Наше життя»

Богдан Лепкий

У ВЕЛИКОДНІЙ ТИЖДЕНЬ

Тямлю, як на свята Великодні
Їздив я в село зі школи, з міста.
По дорозі баюри, безодні,
Звільна тягнуться коні голодні,
Грає віз, як музика троїста.

У повітрі вже пахне весною,
Та зима ще не хоче вступати.
Хоч березовий гай під горою
Умаївся дрібною травою,
В дебрях сніг лежить, як білі лати.

Між корчами цвітуть первоквіти,
З гір струйками біжать зимні води.
Вже дудки з верби скрутили діти
І – ну ж грати! Ну ж тобі трубіти!
Аж луна по чорнім лісі ходить.

І хотілося б тоді (не знаю
Чому) злізти з воза, і полями
Йти, і кожне дерево обняти в гаю,
І цілувати кожну квітку при ручаю,
І до землі припасти, як до мами...

Земле! Моя ти рідна, люба нене!
Вітай мені зі святами, з весною!
Покрийся збіжжя лавою густою,
Най буря мимо йде понад тобою
І най ім'я твоє буде благословенне!

Зрости в своїм родючій, чорнім лоні
Кождівське зерно, що з сівні упаде.
Най приберуть тебе сади, левади,
І тихий мир нехай між ними сяде,
Блаженні най будуть спрацьовані долоні!

Краків 1902

Писанки
Філомени Процик,
головної
директорки
Інституту
Св. Ольги
у Бразилії,
колишньої
стипендіятки
СУА.

НА ГАГЛІЦІ

Дівочий жвавий хорівід
Живим танком круг церкви в'ється,
А на колоді сивий дід
Сидить, і дивиться, й сміється.

“Гей, молодосте золота,
Минула ти! Цить, серце, цить!..”
І старість молоді літа
З глибин душі благословить.

У промові під час відкриття 56-ої сесії Комісії ООН зі статусу жінок (CSW) 27 лютого 2012 року Мішель Башеле, виконавчий директор Бюро ООН у справах жінок, зауважила, що “для досягнення рівності, виконання прав людини та поступу, чого ми всі прагнемо, ми повинні задіяти потенціал жіноцтва усього світу, в тому числі і сільських жінок.”

Присутніми на урочистому відкритті були представники громадських організацій з усього світу, які заповнили верхню галерію Залі засідань Генеральної Асамблеї ООН. В черговий раз вони прибули на цю сесію, сподіваючись, що спільними зусиллями можна буде хоча б на крок наблизити реальність до візії пані Башеле. На ласкаве запрошення Представника СФУЖО в ООН Наді Шмігель, я вперше побувала на відкритті сесії CSW.

Упродовж наступних двох тижнів відбувався жвавий обмін ідеями та цілями, тривали різноманітні дискусії, і зав'язалися нові знайомства, та в усіх цих бесідах і зустрічах постійно зринала думка, висловлена пані Башеле на початку відкриття.

1 березня я мала велику приємність бути модератором сесії, на якій виступило кілька визначних доповідачів (про це деталь-

ніше у статтях Ірини Ключковської і Марти Кебало, а також Ірини Кошулап). Інформація, яку вони представили, висвітлює долю сільського жіноцтва з різних сторін. Було сумно знову почути невтішну статистику з дослідження пані Ключковської, яку ми вперше заслухали у серпні 2011 року у Львові, на річному засіданні СФУЖО. Життя сільської жінки сповнене труднощів, які майже не залежать від того, чи вона проживає на Європейському континенті, чи на Африканському. Що ж можна зробити, аби змінити цю долю на краще? Чи можуть зацікавлені громадські організації перетворити ці дискусії у конкретні позитивні результати — без повної підтримки урядів відповідних держав? Ми були раді почути у виступі Посла Юрія Сергеева, Постійного представника України в ООН, що “Україна готова до активної участі у ширших дискусіях, особливо на регіональному рівні, про реалії життя сільських жінок, про перешкоди на їхньому шляху до повної реалізації і про світову практику вирішення цих проблем.” “Ми зробимо усе від нас залежне, щоб впровадження гендерних програм та законодавчих ініціатив було ефективнішим, зокрема і для сільських жінок,” запевнив пан Сергеев.

У той же день відбулася неформальна зустріч в будинку Української Місії ООН, під час якої учасники мали можливість у невимушеній атмосфері поставити запитання Олені Суслівій, кандидатів від України до Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок. Резюме пані Суислової, що налічує 14 сторінок, засвідчує її безумовну кваліфікацію,

Зустріч з Оленою Суслівією в Українській Місії ООН, Нью Йорк.

освітню та професійну, для цієї посади. Розгорнулася дружня, жвава дискусія, і можна було тільки пошкодувати, що ця зустріч так швидко закінчилась. Було цілком очевидно, що жінкам, які прибули на сесію з України, було надзвичайно приємно досвідчити справжнє зацікавлення та занепокоєння українськими проблемами серед жінок з української діаспори в Америці.

7 березня, на запрошення пані Наді Шмігель, разом з заступницею голови СУА для справ зв'язків ми брали участь у зустрічі неурядових організацій з Іваном Симоновичем, заступником Генерального Секретаря ООН з Управління Верховного комісара ООН з прав людини. Під час офіційної частини зустрічі Надя Шмігель чітко, але стисло окреслила становище прав людини в Україні, згадавши справу Юлії Тимошенко, а також інші можливі порушення. Після цього ми запитали у заступника Генерального Секретаря ООН, чи ми можемо допомогти Комісії з прав людини інформацією про статус жінок в Україні. Як приклад, ми навели недавно заяву Володимира Литвина, Голови Української Верховної Ради, у якій він назвав жінок істотами, нижчими за чоловіків, і натякнув на те, що жінкам немає місця в національних урядових інституціях! (Нашим читачам буде цікаво знати, що кандидат історичних наук Оксана Кісь написала відкритий лист-протест проти сексистських заяв пана Литвина. Цей лист підписало чимало жіночих організацій та їхнє керівництво, в тому числі і СУА — одна з двох організацій в діаспорі, що долучилася до цього протесту. Цей лист був широко опублікований в українській пресі.) Те, що подібна заява, озвучена членом державного уряду України, була досить спокійно сприйнята громадськістю і не мала серйозних наслідків, свідчить про те, що українським жінкам вкрай необхідно нагадувати про їхню справжню вартість, а в освіті варто наголошувати їхні рівні з чоловіками права та статус. Цей інцидент тільки поглибив наше переконання у тому, наскільки важливим проєктом є ініціатива СУА створити жіночі/гендерні студії в УКУ. Українські жінки у США мають можливість і обов'язок допомогти жінкам України усвідомити свій справжній потенціал найкращим можливим шляхом — через освіту. Ми плануємо написати до пана Симоновича прохання звернути увагу Комісії з прав людини на статус українських жінок під час свого універсального періодичного огляду України 2012 року. Пан Симонович також поінформував нас про те, що Комі-

Зліва: Віра Кушнір – вільна членка Екзекутиви СУА, Любомира Калін – голова Округової Управи Чикаго, Маріянна Заяць – голова СУА (на стіні твір з кераміки Олександри Дяченко-Кочман “Володимир Великий і княгиня Ольга”).

сія вже запланувала детально вивчити справу Юлії Тимошенко з допомогою її доньки Євгенії і розглядатиме можливі порушення прав людини під час судового процесу над Тимошенко та після її ув'язнення.

11 березня відбулася робоча зустріч між УКУ, СУА та представниками Дорадчого комітету Тривалого фонду СУА. Метою зустрічі було розробити конкретний план для лекційних курсів СУА з жіночих/гендерних студій в Українському Католицькому Університеті. Повернувшись з річних зборів Округу Чикаго, я добре усвідомлюю, наскільки важливо особисто інформувати наших членок про деталі цього проєкту, і саме задля цього були організовані попередні телеконференції з усіма головами округ, які відбулися 29 січня та 2 лютого цього року. У майбутньому ми плануємо організувати додаткові телеконференції, під час яких інформуватимемо усіх наших голів округ про планування та перебіг цього проєкту, і проситимемо їх поділитися цією інформацією з головами відділів. Знову ж таки пересвідчуємося у тому, що запорукою нашого успіху є ефективна комунікація!

ТРАГІЧНА СТОРІНКА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Горезвісна акція «Вісла» – це ще одна трагічна сторінка багатостраждальної історії українського народу, акція депортування українців Закарпаття в 1947 році.

Ще й досі в антиукраїнських засобах інформації панує думка, що акція «Вісла» була одним із засобів боротьби та подолання УПА. Але це неправда. Ще в часи окупації Польщею Галичини після Першої світової війни польська влада всіма засобами намагалася ополячити українське населення, забороняючи українську мову, культуру, заселяючи Галичину та Волинь польськими переселенцями, які отримували для ведення господарства споконвічні українські землі. Українські селяни були позбавлені права купувати чи продавати землю, а для отримання праці вимагалось від українців переходу на польську національність.

Перепис границь після Другої світової війни приніс Польщі на заході німецькі землі, а на півдні – українські, на яких проживало 700 тисяч українських автохтонів. Тепер вже влада «народова» проголошує пляни будівництва однонаціональної Польської держави. Польські комуністи за згодою Сталіна у вересні 1944 р. підписують з урядом УРСР договір про переселення українців з Польщі до України, а поляків з України до Польщі. Згідно цього договору з жовтня 1944 р. по серпень 1946 р. із Польщі було виселено за даними польського історика Йозефа Бужка до УРСР 518 тисяч українців. З УРСР виїхало до Польщі 788 тисяч поляків.

Примусове виселення українців, що супроводжувалось великою брутальністю, грабунками, численними вбивствами і спричинилося до активізації діяльності УПА, що стала на захист сільського населення від польських шовіністичних банд.

Пляни операції акції «Вісла» польська влада почала виробляти ще в 1946 р. відразу після припинення переселення українців в УРСР. За зразок було взято сталінську прак-

тику виселення народів. Метою акції була ліквідація української громади в Польщі засобами примусової колонізації, принагідно ліквідувавши всі форми українського національного життя, які ще існували на Лемківщині. Тут можна привести цитату зі звіту генерала Стефана Моссора своєму міністру оборони: «...Українці, які уникнули виселення, створюють небезпеку ірреденти в майбутньому». Цей лист був написаний генералом в лютому 1947 р. ще за життя генерала Сверчевського, ніби-то смерть якого від повстанської кулі була причиною акції «Вісла».

Військова операція «Вісла» розпочалася 28-го квітня 1947 року, в проведенні якої взяли участь 5 польських дивізій, три допоміжні полки та 500 міліціонерів. Поляки вдиралися в селянські хатини, жорстоко знущаючись над безборонним українським населенням, давали 2-3 години на збори. Заганяли по 4-6 родин у вагон і вивозили на північ та захід Польщі у Ольштинське, Щецінське, Познанське, Вроцлавське воєводства.

Виселення супроводжувалося не тільки грабунком, жорстокими побоями чоловіків, жінок та дітей, а й арештами та вбивствами. Було виселено біля 150 тисяч людей, вбито 655 осіб, заарештовано 3873, з яких до страти було засуджено 443 українці. Було вивезено все українське православне та греко-католицьке духовенство.

Розселяли українців в старі зруйновані будинки не більше 3-х родин в одному селі, обов'язково віддалених одне від одного, не ближче 50-ти км від кордону і 30-ти км від міста. За спробу покинути нове місце проживання ув'язнювали у горезвісному концтаборі Явожно. Заборонялись українські церковні відправи, навчання та спілкування українською мовою.

Акція «Вісла» – це ще одна чорна сторінка в історії, що відображає політику геноциду проти українського народу.

Святослав Левицький.

Акція «Вісла» – це ще одна чорна сторінка в історії, що відображає політику геноциду проти українського народу.

ПОДЯКА

Екзекутива СУА та редакція журналу «Наше життя» висловлюють щирю подяку колишній виховній референтці СУА і члену редакційної колегії журналу «Наше життя» Христі Швед за творчу жертвенну працю редагування дитячих сторінок.

Глибоко змістовні, яскраві, художньо оформлені дитячі сторінки Христі Швед несли в собі не тільки пізнавальне значення, але й навчальне, розвивали мислення, естетичний і художній смак дітей.

Бажаємо дорогій Христі міцного здоров'я, нових творчих здобутків на життєвому шляху. Хай щастить!

Лідія Служ, редактор.

Маріянна Заяць, голова СУА.

НАША ОБКЛАДИНКА

Про себе Христина Кінах Карневале каже, що захоплена українським мистецтвом та українською культурою загалом. Вихована в українському дусі. Була пластункою.

Закінчила St. Joseph's College у місті Вест Гартфорд, штат Коннектикут, де студювала біологію, а також малярство.

Викладала в суботній школі українознавства в Гартфорді. Поза тим, викладала писанкарство у багатьох навчальних закладах. Крім писанок, вона розмальовує ще й ялинкові прикраси українськими vzорами та сюжетами.

Христя одружена і пишається своїми дітьми – Данилом і Дарусею.

OUR COVER ARTIST

Christine Kinach Carnevale was born and grew up in Connecticut. Her parents raised her in the Ukrainian spirit. As a youngster, Christine was a member of Plast and spent many a summer at Bobriwka, in the Plast camp.

She majored in biology and minored in art at St. Joseph's College in West Hartford, CT. The discipline of art continues to bring her joy.

Mrs. Carnevale taught at Hartford's Ukrainian Saturday School.

She has also taught the art of *pysanky* writing in many venues, including high schools and colleges. Additionally, she paints Christmas decorations based on Ukrainian themes. Perhaps she will allow us to showcase these in the future issues of *Our Life*.

Christine is married and has two children, Danylo and Darusia. She lives in Glastonbury, CT, and is a member of UNWLA Branch 106 in Hartford.

Перепрошуємо.

В лютому 2012 р. журналі «Наше життя» на ст. 14 в рубриці «Наша обкладинка» перше речення слід читати: «Христя Оддо, з дому Караман» і далі за текстом.

Attention Prospective Authors

We would like to invite press secretaries of UNWLA branches and all readers of English-language materials in *Our Life* to write and submit articles, activity reports, book/film/theater show reviews, profiles of interesting women in your branches and communities, or stories about various aspects of life in the Ukrainian diaspora—in short, anything that you think might interest *Our Life* readers, whether informative, educational, or simply entertaining!

Please include a telephone number with your submissions.

СВЯТО ГЕРОЇНЬ В НЬО ЙОРКУ

Панахида в пам'ять українських Героїнь.

В неділю, 26-го лютого цього року Окружна Управа Нью Йорку разом з Відділом ОЖ ООЧСУ ім. Уляни Целевич провели традиційне свято Героїнь, яке розпочалося Панахидою в пам'ять всіх славних українських жінок-героїнь, які боролися і віддали своє життя за незалежність України. Панахиду відправив о. Кирило, священник церкви св. Юра.

Голова Нью Йоркського Відділу ОЖ ООЧСУ ім. У. Целевич Наталя Качурак представила гостей свята.

Ксеня Качурак, донечка голови Об'єднання Жінок ООЧСУ в Нью Йорку присвятила українським героїням чудову пісню «Через поле України ішла Божа Мати». Христина Махно, доня голови 127-го Відділу СУА Світлани Махно виконала три пісні про Україну, а Максимко Мединський продеклямував віршик «Хлопчик маленький».

Співає Ксеня Качурак.

Співає Христина Махно.

Голова Окружної Управи СУА в Нью Йорку Галина Романишин запросила до виступу Лідію Слиж, редактора журналу «Наше життя», яка виголосила доповідь про видатну українку Олену Телігу, 70-ту річницю трагічної смерті якої відзначаємо цього року, тому саме їй і було присвячене цьогорічне свято Героїнь. Присутні слухали з великою увагою про життя і боротьбу Олени Теліги.

Доповідач розповіла, що науковці і дослідники літератури і мистецтва ставлять О. Телігу в один ряд з Лесею Українкою. Близькість цих двох поеток впливає із спорідненості духового комплексу двох видатних українок. Девіз Олени Теліги: «Життя – це боротьба, а боротьба – це справжнє життя». Життя Лесі Українки було постійною боротьбою, бо, усвідомлюючи свою приреченість (адже хворіла туберкульозом кісток), не лише не впадала у відчай сама, а палким словом кликала до мужності і подвигів здорових та сильних.

Серед прекрасних жінок рідко трапляються прекрасні поетки. Теліга була винятком з цього правила. Її вродою захоплювалися і друзі і вороги – від теоретиків українського націоналізму до гестапівців, в руках яких опинилася молода жінка. Навіть у важкі воєнні роки в холодному і голодному Києві Олена Теліга завжди була елегантно одягнена, ходила з гордо піднятою головою, хоч з посинілими від холоду руками.

На початку лютого 1942 року в Києві покотилася хвиля арештів – було заарештовано близько 200 осіб. Телігу попереджали, що так само буде і з нею, зокрема, Ольжич просив її не йти на роботу. Але вона вирішила не ховатися. «Я не можу втекти, бо хтось міг би сказати: в небезпеці нас лишила, а перед небезпекою говорила про патріотизм і жертвенність».

Мужня патріотка і незламна підпільниця Організації Українських Націоналістів Олена Теліга загинула героїською смертю у віці 36-ти років від кулі німецького есесівця в Бабиному Яру в лютому 1942 року. За радянських

часів ім'я Олени Теліги не згадувалося. Лише в роки незалежної України нащадки довідалися про цю українську Героїню.

Створено Всеукраїнське жіноче товариство ім. Олени Теліги. На території Київської політехніки встановлено пам'ятник, де О. Теліга сидить в кріслі з букетом червоних троянд. Одну з вулиць Києва названо іменем славної Героїні. Кожного року присуджується Міжнародна літературно-мистецька премія ім. О. Теліги з метою вшанування пам'яті видатної поетки – патріотки, громадської діячки, борця за незалежність України і цим самим пошанування визначних діячів літератури і мистецтва за лицарство у житті, подвижницьку діяльність в ім'я України, тих, хто збагачує історичну пам'ять українського народу, духовне життя та утверджує високі гуманістичні ідеали. Премією можуть бути нагороджені

також іноземні громадяни. Вцілому доповідь була змістовною і цікавою.

Голова СУА Маріянна Заяць розповіла, як і коли було започатковано свято Героїнь українською громадою та про місце жінок-героїнь в історії України.

Люба Витвицька прочитала вірші Олени Теліги.

Ляриса Кий – голова ЗУДКА (Злучений Український Допомоговий Комітет Америки) та референтка зовнішніх зв'язків при головній управі ОЖ ООЧСУ зробила презентацію англомовного видання історичного роману Ольги Мак «Каміння під косою».

На початку і після програми присутніх пригостили смачною кавою та солодким.

*Галина Романишин,
голова Округної Управи СУА в Нью Йорку.*

РЕФОРМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Норт Порт, Флорида.

Цікава доповідь юриста Марти Фаріон про реформи освіти в Україні відбулася 7-го лютого ц. р. на сходинах 56-го Відділу Союзу Українок Америки.

Марта Фаріон, яка очолює Києво-Могилянську Фундацію Америки і є головою Довірчої Ради проекту “Електронна Бібліотека України”, часто буває в Україні і відвідує державні університети в центральних та східних частинах України. Вона зауважила, що Міністерство освіти почало наступати на незалежний розвиток академічних програм, стараючись повернути все на стандарт радянського періоду. Але це не так легко зробити, так як за 20 років незалежності України багато молодих людей стажувалося за кордоном у провідних університетах світу, набули знання і досвіду за кордоном, а тепер працюють на високих державних посадах. Так що вертатися назад немає чого. Потрібно йти вперед і розвивати потенціал молодих людей, які будуть працювати на добро незалежної України і її народу.

Опісля деякі члени управи 56-го Відділу продовжували товариську зустріч з пані Мартою при полуденку.

Членки управи 56-го Відділу СУА. Гостя Марта Фаріон (3-тя зліва), голова відділу Анн Марі Сусла (посередині).

*Проф. Віра Боднарук,
референтка зовнішніх зв'язків 56-го Відділу СУА.*

Загальні збори 46-го Відділу СУА ім. Олени Теліги, Рочестер, Округа Північний Нью Йорк

Сидять зліва:
Таня Баб'юк,
Ляриса Харамбура,
Стефанія Павлович-
Вовкович,
Уляна Баб'юк,
Анна Білоус.
Другий ряд:
Галина Малаховська,
Надя Трач,
Леся Павлович,
Оля Колинч,
Параня Смит,
Аня Бейлі.

Світлина Слави Коба.

Загальні збори 46-го Відділу СУА у Рочестері відбулися в неділю, 22 січня 2012 р. Збори відкрила молитвою і привітала присутніх голова відділу Стефанія Вовкович. Головою зборів була обрана Надя Трач, секретарем – Ляриса Харамбура.

За традицією союзнянки підсумували ще один рік своєї праці у детальних звітах.

Новообрана управа відділу на 1012 рік: голова – Стефанія Павлович-Вовкович; заступниця голови – Ляриса Харамбура; протоколярна секретарка – Таня Баб'юк; кореспонденційна секретарка – Уляна Баб'юк; касирка – Анна Білоус.

Референтки: організаційна – Слава Коба; культурно-освітня – Зеня Кужіль; пресова – Марія Павлюк; суспільної опіки – Надя Трач; виховна – Параня Смит; господарська – Оля Колинч.

Контрольна комісія: Леся Павлович – голова; члени – Аня Бейлі, Галина Малаховська.

На закінчення зборів переобрана голова відділу Стефанія Вовкович подякувала за довір'я і запросила всіх до дальшої співпраці для добра нашої організації.

*Стефанія Павлович-Вовкович,
голова 46-го Відділу СУА.*

Загальні збори 83-го Відділу СУА, Округа Нью Йорк

8-го лютого цього року відбулися Загальні збори 83-го Відділу СУА. Головою зборів обрано Надю Савчук, секретарем – Любу Шатанську. Референтки звітували про роботу за минулий рік. Контрольна комісія (голова Оксана Лопатинська) визнала роботу скарбнички Лідії Закревської зразковою і високопрофесійною.

Голова номінаційної комісії Ірена Стецьків подала список кандидатів до нової управи 83-го Відділу, який був прийнятий присутніми союзнянками одногосно: Наталка Дума – голова; Галя Романишин – заступниця голови, Леся Юзенів – протоколярна секретарка, Анна Саф'ян – кореспонденційна секретарка, Лідія Закревська – скарбник. Референт-

ки: Богданна Слиж – організаційна; Надя Савчук – імпрезова; Володимира Біланюк – культурно-освітня; Дарія Генза – виховна світлички; Люба Шатанська – суспільної опіки і пресова; Мотря Мілянч – музейна, Марта Данилюк – архівальна.

Дарія Дроздовська – вчителька «Світлички»; Мотря Мілянч – скарбник «Світлички».

На закінчення був фуршет. Присутні зичили новообраній управі здоров'я, успіхів, надхнення в роботі для процвітання Союзу Українок Америки.

*Люба Шатанська,
пресова референтка 83-го Відділу СУА.*

Дорогі Читачі!

Багато з Вас люблять втілювати свої життєві переживання, роздуми, емоції у формі віршів, оповідань, нарисів, новел, есеїв, гуморесок тощо. Для Вас відкриваємо в журналі «Наше життя» рубрику «Творчість наших читачів», до якої запрошуємо всіх бажуючих.

НАТАЛІЯ БУНЯК, голова 86-го Відділу СУА

“Вірші для мене – це душа у римі, емоції глибоких почувань...”, – так висловились про свою творчість Наталія Буняк, голова 86-го Відділу СУА в Ньюарку, Нью Джерзі.

Народилася Наталка на Чернігівщині у місті Остер. Це чудове містечко над чарівною Десною, про яке часто згадується в історії. Лежить воно приблизно за 80 км від Києва.

Школу починала в Києві, а матуру здала вже після війни, в Німеччині, куди її, як і багатьох біженців, закинула доля. Тут, власне, і почала писати свої поезії.

З Німеччини разом з родиною емігрувала до Австралії, де зустріла свою другу половинку – Петра Буняка, за якого вийшла заміж.

До Америки молоде подружжя виїхало у 1957 році і після короткого перебування в Нью Йорку п-во Буняки переїхали до Нью Джерзі, де і творили своє родинне життя. Тут п. Наталка закінчила курси продажі нерухомості, дістала ліцензію Real Estate Agent і деякий час працювала в цій ділянці. Потім перейшла до родинного бізнесу, де працювала книговодом.

Пані Наталка є матір'ю трьох одружених дітей і бабусею десятих внуків, яких вона дуже любить і всі вони, за її словами “додають мені наснагу до життя. Без них світ видався б зовсім пустим”.

Помимо всіх родинних обов'язків пані Наталка продовжувала писати вірші, які друкувалися в українських часописах Америки. До СУА вступила у 1965 році, де займала різні пости у

86-му Відділі СУА ім. Олени Теліги в Ньюарку. Вже четвертий рік Наталія Буняк є головою цього активного відділу СУА.

Вірші Наталки Буняк були надруковані в Україні в журналі «Військо України». У 2007 році в Україні вийшла перша поетична збірка під назвою «Коли сходило сонце». З того часу бере участь у поетичному форумі «СЕВАМА», де продовжує удосконалювати писання поезій. Багато завдячує філологам цього форуму докторові наук, професору Національного університету в Києві Оксані Яблонській та чудовому літературознавцю Івану Красеню, які бездоганно ведуть цей надзвичайно цінний поетичний сайт.

Пані Буняк належить до поетичного форуму RC-SVIT, де її вибрали найкращим поетом з поміж 719 учасників. Тут друкується під псевдом «Наталіна». Деякі її вірші поставлені на музику і полетіли Україною. Цим зайнявся молодий композитор зі Львова Геннадій Ляшко. Пісню «Три вінки, три віки» можна послухати на *You tube*. Про себе пані Наталка каже: “Мені здається, що кожна людина має щось вище за буденність. Щось, що піднімає дух, окрилює думку, збагачує свідомість і окреслює, хто ми є. І це «щось» для мене є поезія. Вона є частинкою мого внутрішнього «Я», яке ніколи не вмирає. На одному з форумів, до якого я також належу, під назвою «Поетичні Майстерні» таких називають – любителі поезії. Ось такою я і є”.

Пропонуємо деякі вірші Наталки Буняк читачам журналу «Наше життя».

Моя Україно

Нехай пісня дзвенить, мов дзюрчання води
Й обізветься у співі пташинім,
Хай летить за моря,
Там де сходить зоря
На моїй незабутній Україні.

Тебе чую завжди, у похилі роки
Ти цвітеш самоцвітом єднання.
Виринають з душі
Мої скромні вірші
І співають тобі привітання.

Хоча доля занесла далеко мене,
Та душа залишилась, відстала,
А пісенний той зов
Кличе знов під покров,
Там, де пісня уперше лунала.

Я до тебе вернусь, Україно моя,
Щоб з'єдналося тіло з душою,
Пригорну це буття,
Немов блудне дитя
І навіки вже буду з тобою !

Прометей

На полі зраджених надій
Крові і жаху,
Де смерть справляла свій завій
Бенкетом праху
Схрестилися віків мечі –
Жива ідея,
Палало вогнище вночі –
Дух Прометея.

Дарунок вічного вогню
Він дав людині.
Себе підставив під броню
Зевса гордині.
Прикутий до вершин гори
Орла довбанню,
Тримав ідею до пори
Свого страждання.

Минули роки мук і зла,
Горіла рана,
Поки Геракл убив орла,
Звільнив Титана.
Ідея волі все жива! І слава вічна!
Надія завжди ожива,
Людині звична.

Щастя

Чому наше щастя, мов пташка, літає,
Чому нашу долю в долонях тримає.
Минають роки, а ми все ще чекаєм,
Життя вже на схилі, а щастя не маєм.

Те щастя таке, як сніжинка біленька,
Так ніжно торкнеться, цілує злегенька.
Та радість хвилива в тумані зникає,
Лиш теплу краплину сльози залишає.

Чому наше щастя по світу літає
І тільки хвиливо до на завітає?
Чи є такі пута, щоб щастя зловити,
Зв'язать норовистість, у клітці закрити?

Чому ж ти шукаєш незнану людину,
Чому не пригорнеш мене, як дитину?
О, доле моя, тебе в серці зігрію,
Спішися, прийди, поки очі закрию.

* * *

Тобі, народе, приписано провину
За те, що любиш надмірно Україну,
Ще й досі терпиш той пекучий біль,
І знов поразка суне звідусіль.

Та ти живеш, хоч ворог б'є у п'яти,
Ти вистоїш, навчився вже чекати!
Бо сила – в корені, помімо всіх скорбот,
Тут слово правди будує свій кивот.

Нема кайданів, щоб тебе закувати,
З тобою завжди твоя Україна-мати.
Та й Бог з тобою, а він все може,
Тобі, народе, подарує гоже.

Гряде вже час, й те щастя, що у Бозі,
Яке хвиливо стало на порозі,
Зайде до хати, а з покуття Воля
Простягне руки! І всміхнеться доля!

ВЕБСАЙТ СУА

Союз Українок Америки має вебсайт, на якому Ви можете подати оголошення про збори, повідомити про події Вашого Відділу чи Округи, ознайомити інших із своїми програмами.
Адреса вебсайту СУА: www.unwla.org. Прошу подавати інформацію українською і англійською мовами і висилати їх або на e-mail адресу: suawebmaster@UNWLA.org, або: Zoriana Haftkowycz, 761 W. Foothill Rd. Bridgewater, NJ 08807. Тел. 908-231-9158. Чим більше світ про нас знатиме, тим краще.

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЬЮ ЙОРКУ

ГРУДЕНЬ 2011—БЕРЕЗЕНЬ 2012

Виставки

4-го грудня 2011 р. відбулося відкриття виставки картин українського авангардиста з Харкова **Бориса Косарева** (1897-1994). Це перша виставка цього мало відомого, але здібного мистця – учасника Східно-Європейського руху модернізму. У виставці представлено 88 робіт мистця, більшість яких є власністю Харківського художнього музею і Надії Б. Косаревої. Куратором виставки є Мирослава Мудрак, професор Огайо Стейт Університету. Виставка приватиме до 2-го травня, а тоді повернеться в Україну, де буде показана в Києві і Харкові. В днях 23-26 лютого 13-ий телевізійний канал ПБС в Нью Йорку передав інформації та світлин з цієї виставки.

В січні 2012 р. була демонтована популярна виставка *“Запрошення на Весілля”*, а 12-го лютого відбулося відкриття нової виставки **“Українські килими – мандрівка спадщини”**. На виставці представлено близько 40 експонатів 18-го – 20-го століть, збереженими українськими емігрантами і перевезеними за океан після Другої світової війни. Тут можна побачити народні і авторські зразки таких відомих мистців, як Миколи Бутовича, Святослава Гординського, Олени Кульчицької, Роберта Лісовського та Петра Холодного. Куратор виставки – Любов Волинець. Виставка триватиме до жовтня 2012 року.

12-го лютого відкрилася також дуже цікава виставка **“35 літ публікацій Українського Музею”** в долішній галереї. Тут експоновані всі каталоги, звіти, запрошення, брошури, знімки, афіші і плакати виставок та інших імпрез за всю історію існування УМ від 1976-го року. Експонати яскраво віддзеркалюють колосальну і різноманітну працю УМ за час його існування. Згадаймо тільки той факт, що за цей час відбулося понад 140 мистецьких виставок і незлічимо число курсів, майстерень, доповідей, концертів фільмів, ітп. Виставку підготували члени управи УМ Софія Геврик і Наталка Соневицька.

У долішній галереї-кафе в грудні-січні була традиційна виставка Різдяного вертепу

мисткині-керамістки Ярослави Геруляк. На початку березня там розміщено виставку писанок.

Інші події та імпрези

2-го грудня в Музею відбувся концерт музичного ансамблю **“Гілка”**. Етномузиколог Маруся Соневицька зорганізувала групу професійних співаків з Нью Йорку, яких впродовж одного місяця навчав співати народні пісні з Чорнобильського регіону відомий фолкльорист і професор Київської консерваторії Євген Єфремов. Проф. Єфремов записав ті пісні ще у 1970-их роках під час його етномузикологічних подорожей по Україні. Ансамбль **“Гілка”** виконав ті пісні в автентичній манері, тобто без жодних композиторських обробок зі всіма інтонаційними нюансами. Яка шкода, що ці пісні вже не співаються в народі, бо після Чорнобильської катастрофи люди регіону були виселені і розпорошені по всій Україні. Ансамбль **“Гілка”** також виступив з цими піснями у National Public Radio в Нью Йорку.

23-лютого з нагоди 120-ліття народин Патріярха Йосифа відбулася доповідь о. Івана Дацька, його особистого секретаря в Римі в 1974 – 1984 роках. В кольоритнім, легкім стилі. О. Дацько поділився своїми споминами про цю велику людину, яка відкрила нову сторінку в житті нашої церкви і народу.

Продовжуються часті майстерні українського народного мистецтва та родинні майстерні-програми. Оксана Маглай розвинула широку сітку тих курсів, на які часто приїжджають кляси зі шкіл і групи дорослих. Майстерні часто пов'язані тематично з виставками Музею. Так, наприклад, в день відкриття виставки килимів діти ткали маленькі килимчики. В майбутньому буде ряд курсів писання писанок, печення великодніх пасок, вишивання і.т.п.

Додаткові інформації про усі програми та виставки в Музею можна довідатися на веб сторінці www.ukrainianmuseum.org.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

Христос Воскрес!

Шановні Спонсори та Добродії!

Від імені стипендіатів СУА та членів Комісії Стипендій СУА вітаю Вас із празником Воскресіння Христового та пересилаю щире спасибі за жертвенність та підтримку. Нехай Воскресний Ісус усіх Вас благословить здоров'ям та благодаттю!

Воістину Воскрес!

Dear Sponsors and Supporters of the UNWLA Scholarship Program,
May you have a blessed and joy-filled Easter!

Марія Полянська, референтка стипендій СУА

До нас пишуть з України

«Глибокошанована Пані Маріє!

Прийміть глибоку повагу і вдячність за ту роботу, яку Ви здійснюєте по підтримці дітей [...] всі діти сердечно вдячні спонсорам за ту підтримку, яку вони надають.

Наша вдячність всім жінкам СУА і побажання доброго здоров'я і щастя!

Користаючись нагодою, передаю Вам доопрацьоване друге видання моєї книги "Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід" – закони зарубіжних країн з гендерної рівності.

Т. М. Мельник, Київ.»

Щиро дякую за довголітню співпрацю та вартісно-інформативну книгу.

Щасти Вам Боже!

М. П.

ВДЯЧНІ СТИПЕНДІЯТИ

Лист написаний до спонсора – пані Ольги Люшняк, членки 22-го Відділу СУА.

«Доброго дня, шановна пані Ольго!

[...] я, Юрій, той студент, якому Ви надали стипендію від Союзу Українок Америки. Я і вся наша сім'я дуже Вам дякуємо за таку щедру допомогу. Для нас – це великі кошти.

[...] Мій батько за професією агроном. Можливо саме від нього я й перейняв любов до землі, рослин і всього живого, що на ній росте. Тому, без вагань я пішов навчатися в Аграрну академію, що в Полтаві, а практикую вдома... на кожні вихідні я приїжджаю додому [...] допомагаю по господарству, бо єдиним прибутком є ті продукти, що ми вирощуємо на городі [...] Із села виїжджає молодь, бо немає роботи. Тому село все зменшується, і зменшується [...] Так у нас в Україні і говорять: село вмирає. Я мрію виправити цю ситуацію, принаймі, не збираюся виїжджати з села, а знаннями та працею чогось домогтися [...] Пані Ольго! Наша родина ще і ще раз дякує Вам за допомогу! Хай Вам Бог допомагає в усьому.

З повагою – Юрій.»

Ось уривок із листа довголітньої стипендіятки бл. п. Наталії Даниленко, членки 90-го Відділу СУА, яка завжди турбувалася долею «своїх» дітей, зокрема Лідією, якою опікувалася від 10-го класу аж до закінчення магістратури минулого року.

Лідія навчалася в Національному університеті «Острозька академія», там закінчила факультет політико-інформаційного менеджменту та спеціальність: документознавство та інформаційна діяльність.

«Доброго дня, щироповажана Маріє Полянська!

Починаю свого листа до Вас невимовним бажанням подякувати Вам! Ви надавали мені підтримку всі роки мого навчання, і це було відчутно для мене і дуже потрібно [...] пані Маріє, велике дякую Вам за те, що Ви є однією з тих небагатьох свідомих українців-патріотів, які переймаються долею України і роблять все, аби покращити нинішню ситуацію в Україні [...] Ви виховуєте інтелектуальний цвіт нації [...]

На все добре!

З повагою, Лідія.»

Дорога Лідіє! Радіємо твоїми успіхами та бажаємо добра.
М. П.

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛЮТИЙ 2012

550 дол. – Anna Lukachik;
500 дол. – д-р Любомир і пані Марія Явні (86),
Наталія Кравчук (28).
440 дол. – Nicholas & Germaine Milanytch, 67-ий
Відділ СУА, 86-ий Відділ СУА.
400 дол. – Товариство Самопоміч в Пассайку, Н.
Дж.
330 дол. – Ольга Люшняк (22), Ярослава Мулик
(86), Stanley & Dorothy Pauley, Оріся Стефанів
(98), Оксана Стеранка (86), 1-ий Відділ
СУА, 12-ий Відділ СУА, 62-ий Відділ СУА,
90-ий Відділ СУА.
250 дол. – Меланія Г. Маззорана (98), Myron &
Oresta Zadony.
220 дол. – д-р Марта Біскуп, д-р Марко і п-і Рома
Гудзяки, Мирон Кравчук (98), Ольга Кузмин
(83), Надія Троян (108), 98-ий Відділ СУА.
200 дол. – Raymond & Henriette Oberleitner (98),
Марія і Богдан Полянські (98), Peter T.
Woloschuk.

110 дол. – Lena Howansky, Walter Michael Pylypiw,
George & Alexandra Rakowsky (113), Christina
Saldana (86), Larysa Szanc Smarsh, 45-ий
Відділ СУА.
100 дол. – Dr. Irene Nasaduke, д-р Іванна Ратич
(56), д-р Ольга Сохан (86), Peter Yurkowski
(98).
50 дол. – Юрій і Лада Гавдяки (86), Люба Кляч-
ко, Martha J Wiegand (ML).
40 дол. – Христина Ференцевич.
25 дол. – Roman & Caroly B Taraban.
21 дол. – Renata Bihun (28).

В ПАМ'ЯТЬ

В пам'ять д-ра Леоніда Мостовича пере-
силаю 50 дол. на потреби Стипендійної Акції
СУА.

Martha Wiegand,
UNWLA member at large Cleveland, OH

Щиро дякуємо!

*Марія Полянська, референтка стипендій СУА
М. Оріся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА*

UNWLA, Inc., Scholarship / Children-Student Sponsorship Program

P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone / Fax: 732-441-9530
Email: Mariapolanskyj@verizon.net

To our new members - Welcome!

CENTRAL NEW YORK REGIONAL COUNCIL

Br. 99 OLEKSANDRA VERSOLE

CHICAGO REGIONAL COUNCIL

- 85 ALEXANDRA BULA
- 85 TANIA JANOS
- 85 SVITLANA KOCHMAN
- 85 NATALIA OHARENKO

DETROIT REGIONAL COUNCIL

58 OLGA HUBCHIK

NEW ENGLAND REGIONAL COUNCIL

- 73 IRYNA DUTKO
- 73 VICTORIA GRYGORUK

NEW JERSEY REGIONAL COUNCIL

- 86 OKSANA BACHYNSKY-TARASIUK
- 86 OKSANA BAUER

NEW YORK REGIONAL COUNCIL

83 MARIA EFREMOV, MD

NEW YORK NORTH REGIONAL COUNCIL

49 LUBA TERECH

OHIO REGIONAL COUNCIL

- 12 LARISSA MUZYCZKA
- 12 MARIYKA NEBESH

MEMBERS-AT-LARGE

- NADIA HAYWAS
- LUBA DARIA TURIANSKY

PHILADELPHIA REGIONAL COUNCIL

- Br. 43 SONIA KOMAR
- 54 VOLODIA ZALUSKY
- 59 MARIA RAD
- 59 MARTA ZAHALAK
- 91 LARISSA KEBUZ
- 91 ANNA KEDYULYCH

BRANCHES-AT-LARGE

- 3 ORYSIA HUSAK
- 14 OLYA BROADWELL
- 14 NADIJA DZIKOWSKI
- 14 NATALIYA KHOMENKO
- 14 MARIA MILLER
- 38 MARIA PENK
- 56 OKSANA SLABA
- 118 OKSANA STEVENSON
- 124 CHRYSYNA RAKOCZY-KOSTRYCKY
- 124 EVA REINHARDT
- 124 IRENE TELEPKO
- 126 OLHA ALEKSIC
- 126 ANNA GRABOWICZ
- 126 VERA BOKHENIK
- 126 OKSANA KYRYCHOK
- 126 IRINA O. STEBLETSOVA
- 126 OLGA ZABOLOTINA

General Donations

Загальні даїтки

In fond memory of **Marika Bilynsky-Soltys**, a long time UNWLA member.

- \$200 Zen & Areta Golembiowsky
- \$30 S & P Bilynsky
- \$50 Irka Tkaczuk
- \$20 Mary Hanycz

UNWLA ENDOWMENT FUND for WOMEN'S/GENDER STUDIES

ТРИВАЛИЙ ФОНД СУА ЖІНОЧИХ/ГЕНДЕРНИХ СТУДІЙ

- \$100 Замість квітів на могилу бл. п. Уляни Старольської -
Окружна Управа СУА Нью Джерзі
- \$25 In memory of Ulana Hlynska - Oksana Tarapacky

Our sincere thanks to our contributors. Жертводавцям щиро дякуємо!

TO CONTRIBUTE TO THIS EFFORT, PLEASE MAKE YOUR CHECK PAYABLE TO "UNWLA" with the notation reading "UNWLA Endowment Fund at UCU" AND MAIL DIRECTLY TO UNWLA HEADQUARTERS 203 SECOND AVE, NY, NY 10003

***Wishing our membership and all Our Life readers a Joyous Easter!
May you be blessed with spiritual joy and happiness during this
Easter Season!***

Sharing

**NEWS
& VIEWS...**

Marianna Zajac, UNWLA President

In her speech at the opening of the 56th session of the Commission on the Status of Women on February 27th, 2012, Michelle Bachelet, UN Women Executive Director, stated that “to achieve equality, human rights, and the inclusive growth that we all want, we must unlock and unleash the potential of the world’s women, including rural women.” At these opening ceremonies, the upper gallery of the United Nations General Assembly Hall was filled with non-governmental organization representatives from around the world. They gathered, once again, with the hope that Ms. Bachelet’s vision might come one step closer to becoming reality. This was my first experience at the CSW opening, thanks to the invitation from Ms. Nadia Shmigel, UN representative of the World Federation of Ukrainian Women’s Organizations (WFUWO). During the next two weeks, many discussions would take place, many thoughts and lofty goals would be shared, and new acquaintances would be made, yet a common thread would surface through all of these meetings and conversations—one clearly reflecting the opening statement of Michelle Bachelet.

On March 1st, it was my pleasure to moderate a distinguished panel of speakers (please see the description under 03/01/12 below as well as the articles by Dr. Iryna Klyuchkovska and Dr. Marta Kebalo, and Iryna Koshulap). The information presented and shared offered various perspectives on the fate of the rural woman. It was quite disheartening to hear once again the statistics reported in Dr. Klyuchkovska’s research paper, which we had heard originally in August 2011 in Lviv, during the WFUWO’s 2011 annual meeting. The rural woman’s life is full of hardships that are basically the same whether she lives on the European or the African continent. What can possibly change this fate for the better? Can these discussions be transformed into positive results

by the concerned and participating non-governmental organizations—without the total support of the countries’ governments? We were glad to hear Ambassador Yuriy Sergeyev, Permanent Representative of Ukraine to the UN, state in his introductory remarks that “Ukraine is ready for active participation in broader discussion, particularly at the regional level, on the realities of rural women, obstacles to the realization of their full potential, on the best practices and solutions to problems. We will do our best to make the implementation of gender policies and programs more efficient, particularly for rural women.”

Later that same day, the informal meeting at the Ukrainian UN Mission offered lively and more personal discussions, allowing the participants to address their questions to Olena Suslova, Ukraine’s candidate to CEDAW. Ms. Suslova’s 14-page curriculum vitae is proof of her qualifications, both educational and professional, for this position. Various themes were discussed in a very friendly and warm atmosphere, and one could only wish that the gathering did not have to end so quickly. It was evident that the participating women from Ukraine were very gratified that Ukrainian American women were both interested and concerned about the circumstances, both positive and negative, in Ukraine.

On the 7th and at the invitation of Nadia Shmigel, UNWLA VP of Public Relations Lidia Bilous and I attended a session for NGOs with Ivan Simonovic, Assistant Secretary-General of the Office of the UN High Commissioner for Human Rights. During the formal part of the session, Nadia Shmigel presented a very clear yet concise picture of the human rights situation in Ukraine, including the case of Yulia Tymoshenko as well as other possible violations. Afterwards, we approached the Assistant Secretary-General with a question. Was there anything we could do to enlighten the Commission for Human Rights on the situation of women in Ukraine? As an example, we informed him of the latest statement made by Volodymyr Lytvyn, the Head of Ukraine’s Parliament, wherein he stated that women are “lower beings” compared to men and implied that women should not expect to become any part of the national governing body! (For our readers’ infor-

At the UCU/UNWLA working meeting:
Sitting – Dr. Oksana Kis', Prof. Olena Dzherdzhora (UCU), Marianna Zajac;
standing – Lidia Bilous, Dr. Martha Kichorowska Kevalo, Sofia Hewryk.

mation, an open letter protesting Mr. Lytvyn's sexist remarks was prepared by Dr. Oksana Kis' and circulated for signatures of support. It was signed by women's organizations and leaders, and the UNWLA was one of two organizations in the diaspora who signed this letter. The letter has been widely published in the Ukrainian press.) The fact that this type of remark verbalized by an official in the national government of Ukraine is accepted without major repercussions demonstrates the need for the Ukrainian women to be reminded of their worth and for their education to emphasize their rights to an equal status in society. This event cemented our convictions about the importance of the UNWLA women's/gender studies lectureship project. The Ukrainian women in the United States must and will help the women in Ukraine come to the full realization of their potential through the best vehicle possible—

education. We will be writing to Mr. Simonovic to encourage the Human Rights Commission to remember the status of Ukrainian women while performing its 2012 universal period review of Ukraine. In addition, Mr. Simonovic did inform us that there is follow-up action in place with Yulia Tymoshenko's daughter Eugenia regarding possible human rights violations during the court proceedings and following Tymoshenko's imprisonment.

On March 11th, a working meeting with the UCU, the UNWLA, and the UNWLA Endowment Advisory Council representatives was held. The objective of the meeting was to work out a concrete plan for the UNWLA women's/gender studies lectureship at the Ukrainian Catholic University. Having just returned from Chicago Regional Council's annual meeting, I was fully aware of the fact that details needed to be communicated in person to our membership—and this was the purpose of the initial 01/29 and 02/02 conference calls with all regional presidents. Further conference calls to our Regional Council Presidents with updated information on the project will be forthcoming, and we will ask them to communicate this new knowledge to their branch presidents. Communication proves to be the key once again!

Calendar of Recent Events

- 02/01/12 – National Council of Women, conference call attended by Lidia Bilous, VP, Public Relations
- 02/02/12 – UNWLA Vice Presidents participated with Regional Council Presidents in a conference call (the second of two such phone calls addressing questions on the UNWLA Endowment for Women's/Gender Studies at the Ukrainian Catholic University)
- 02/10/12 – World Federation of Ukrainian Women's Organizations Nominating Committee conference call addressing WFUWO 10/11/12 – 10/14/12 Congress and upcoming elections (UNWLA President is member of the Nominating Committee)
- 02/12/12 – UNWLA President opened *Ukrainian Kilims: Journey of a Heritage*, an exhibition at the Ukrainian Museum in New York City
- 02/21/12 – Ukrainian Museum Executive Committee meeting (conference call)
- 02/25/12 – UNWLA Executive Committee meeting at the Headquarters with conference-call participants

02/26/12 – UNWLA New York Regional Council & the NY Chapter of the Women’s Association for the Defense of Four Freedoms for Ukraine organized “Sviato Heroin’,” with greetings given by the UNWLA President

02/27/12 – UNWLA President attended the opening of the 56th Session of the Commission on the Status of Women (CSW) at the United Nations and participated in the WFUWO conversation circle on family issues, organized by the WFUWO Main Representative to the UN, Nadia Shmigel

03/01/12 – UNWLA President moderated the WFUWO-organized panel (NGO/CSW Forum 2012 Parallel Event), “Rural Women: Realities and Initiatives toward Empowerment.” This event was co-sponsored by the Permanent Mission of Ukraine to the United Nations.

03/01/12 – UNWLA invited by Ambassador Yuriy A. Sergeev, Permanent Representative of Ukraine to the United Nations, to organize an informal meeting between diaspora women activists at the Permanent Mission of Ukraine and Olena Suslova, Candidate of Ukraine to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW)

03/04/12 – UNWLA Vice President Ulana Zynych and Member at Large Mariya Andriyovych represented the National Board at the New England Regional Council annual meeting; Gloria Horbaty elected as President

03/07/12 – Marianna Zajac and Lidia Bilous, at the invitation of WFUWO main representative to the United Nations, attended a briefing with Ivan Simonovic, Assistant Secretary-General of the Office of the UN High Commissioner for Human Rights

03/07/12 – UNWLA President and VP Lidia Bilous (as well as VP Sofia Hewryk via conference call) participated in the NY Regional Council monthly meeting

03/10/12 – UNWLA President and UNWLA Member at Large Vera Kushnir attended the 2012 annual meeting of Chicago Regional Council; Luba Kalin re-elected as President

03/11/12 – UNWLA President and Vice Presidents Sofia Hewryk and Lidia Bilous, Professor Olena Dzherdzhora, Director of International Academic Relations of the Ukrainian Catholic University, Marta Kolomayets, Director of Programs & Communications of the Ukrainian Catholic Education Foundation, and the UNWLA Endowment Fund for Women’s/Gender Studies Advisory Council members Martha Kichorowska Kebalo and Oksana Kis’ met to discuss the development of the lectureship.

RURAL WOMEN: REALITIES AND INITIATIVES TOWARD EMPOWERMENT

by Iryna Koshulap

The annual sessions of the United Nations Commission on the Status of Women (CSW) bring together experts and activists from around the world who work toward ensuring rights and legal protection for women, women’s access to political and economic resources, as well as access to education and quality healthcare. This international forum presents a unique opportunity to discuss the particular problems faced by women worldwide, as well as share the best practices that have been used both to eliminate discrimination and to empower women. In recent years, the World Federation of Ukrainian Women’s Organizations (WFUWO), an NGO in Consultative Status with

the United Nations, has been joining this forum by organizing panels that help draw attention to the issues that are relevant to the Ukrainian society and women in Ukraine. This year’s panel *Rural Women: Realities and Initiatives toward Empowerment*, held on March 1, focused on the frequently challenging realities of women’s lives in villages.

This panel was moderated by Marianna Zajac, President of the Ukrainian National Women’s League of America, an organizational co-sponsor of the event. In addition to the three panelists, Ms. Zajac introduced the Permanent Representative of Ukraine to the United Nations Am-

bassador Yuriy Sergeyev, who greeted the speakers and guests and spoke briefly about Ukraine's representative at the 56th Session of the CSW, Olena Suslova.

During their presentations, the panelists Olena Suslova, Dr. Martha Kichorowska Kebalo, and Dr. Kathryn Vasilaky were unanimous in their conclusion that the triple burden of low-wage employment, domestic work and subsistence farming that women in rural areas have to carry is now combined with the additional burden of deteriorating conditions and infrastructure of the Ukrainian village. This combination of factors has resulted in alarming statistics on the increasing rates of poverty and decreasing rates of employment and decreased access to education and health services among women.

The paper of Dr. Iryna Klyuchkovska, Director of the International Institute of Education, Culture and Communications, Lviv Polytechnic University, Ukraine, which was translated and preped for presentation by Dr. Kichorowska Kebalo, defined the major challenges the women in Ukrainian villages face. People living in rural areas in Ukraine are almost twice as likely to be below Ukraine's poverty level when compared with the urban population. The increasing tendency towards aging in the rural population, caused by mass emigration of young people and a decrease in the birth rate, calls for particular attention, since such a trend already has resulted in the disappearance of 200-300 villages each year in Ukraine. The general pessimism about the situation of the Ukrainian village is reflected in opinion polls that indicate that 60 percent of the residents of rural areas believe that their village is deteriorating or dying.

Women bear the brunt of this deteriorating situation, yet have little means to improve it. Employed in jobs now considered as traditional for rural women in Ukraine, generally low-skilled, low-paid manual jobs, such as the cultivation of grain, sugar beets and sunflowers or the breeding of pigs and tending cattle, women have receive little respect and have little opportunity of improvement or advancement. Current strategies for the modernization of farms, instead of improving the lives of rural women, often result in the loss of jobs; whereas women make up 40 percent of the labor force in agriculture, they are found in only 22.3 percent of middle and 5 percent of the top managerial positions in agrarian enterprises. The growing rates of maternal mortality and breast

cancer (that too often is diagnosed at the advanced stages) present yet another reason for concern for the condition of rural women.

Olena Suslova, in her presentation, offered several examples of projects and policies that, despite being small-scale, improve the work conditions of women and help them open a successful agribusiness. Options range from the enhancement of milk production to the improvement of people's access to the information about the work of the national and regional government entities, as well as about ways of providing feedback on policies and legislation.

Dr. Vasilaky, Vice-president, Research and Strategy for TroopSwap in Washington, DC, placed the discussion about the challenges faced by rural women into the context of rural East

Africa. She encouraged those in attendance to think how the experience of developing female entrepreneurship in Northern Uganda can reverberate with the challenges that can be observed in other parts of the world, including Ukraine. She stressed the connection between the skills and knowledge that women have at their disposal and the social norms that shape them. Technological advances now offer women an electronic connection with a broader world; these changes should be taken into account during the development of new training programs

sponsored by international organizations and governments, if new programs are to be relevant to women.

Additional sponsors of the WFUWO panel included the CoNGO NGO Committee on the Family, International Council of Women, and National Council of Women (USA), and the event gathered a considerable audience. The involvement of the Permanent Mission of Ukraine to the United Nations was viewed as particularly important since most of the programs for the development and improvement of the lives of rural women in Ukraine are supported by international organizations and funds, yet the Ukrainian government, as pointed out by Ms. Suslova, has not formed to date a comprehensive vision and policies for the revival or transformation of the village.

Also on March 1, later the same day, many of the participants and guests of the panel had an opportunity to continue the discussion about the status of women in Ukraine and the state's commitment to the principle of gender equality at the

60 percent of the residents of rural areas believe that their village is deteriorating or dying

*The meeting at the Permanent Mission of Ukraine to the UN:
from left to right – Dr. Martha Kichorowska Kebalo, Ambassador Yuriy Sergejev,
Marianna Zajac, Olena Suslova, Dr. Kathryn Vasilaky.*

meeting with Olena Suslova, which took place in the main conference room at the Permanent Mission of Ukraine. At the invitation of Ambassador Yuriy Sergejev, the UNWLA organized this informal meeting and Ms. Zajac, as moderator of this discussion, asked Ms. Suslova to explain the process and importance of Ukraine's participation in the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW). Established in 1982, the Committee oversees progress with regard to women's issues made in those countries that ratified the 1979 Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women. Ms. Suslova has been nominated as Ukraine's candidate for a three-year term (2013-2016) to the 23-member international committee that monitors and implements the provisions of the CEDAW Convention. This year is the first time that Ukraine is nominating a candidate to the Experts Committee.

Although the United States is only one of six countries (of 193) that has not yet ratified the Convention (along with Sudan, Somalia, Iran, and the Pacific Island nations of Palau and Tonga), Ms. Zajac nonetheless pledged the support of America's largest and oldest Ukrainian women's organization, the UNWLA, to help Ms. Suslova be elected as Ukraine's representative to CEDAW. The other representatives of North American Ukrainian diaspora women's organizations present also expressed their support of Olena Suslova's nomination and their sincere hope that she wins the necessary vote of the CEDAW members in June 2012 to join the Experts Committee.

The informal discussion at the Permanent Mission ended with fond recollections of some of the dramatic changes during the 20 years of Ukraine's independence. Ms. Suslova, who is cur-

rently the Gender Activity Coordinator for the Parliamentary Development Program of Ukraine and a Founder and Chair of the Women's Information Consultative Center (Ukraine), shared her memories about her first steps in the women's movement in Ukraine and the inspiration she drew from the copies of *Our Life* that came into her possession in the early 1990s. Such interactions only confirm the importance of the work that the UNWLA and WFUWO have been doing to encourage and support the Ukrainian women's movement since independence, she noted, and this year's panel devoted to the realities of rural women's lives in Ukraine makes a good example of the continued cooperation between the Ukrainian women's organizations in Ukraine and abroad.

UNWLA Honorary President Anna Krawczuk recalled the first time in 1993 that UNWLA representatives met with the newly reestablished Soyuz Ukrainok, among whom were Olena Suslova and Ella Lamakh, a representative of Ukraine who was also present at this meeting. Ms. Krawczuk expressed her gratitude and satisfaction that those first, tentative efforts took root and that two decades later, the 30 women around the conference table could so openly and freely engage in dialogue.

Although many positive steps were noted, the evening did end on a somber note as all participants expressed frustration with the apparent reversal of Ukraine's democracy and respect for human rights, in particular, as noted Oksana Kis', Visiting Professor at Columbia University, the dubious prosecution of Yulia Tymoshenko that carried with it a barely hidden sexist disdain for powerful women by Ukraine's current president, Viktor Yanukovich.

Irene Jarosewich also provided information for this article.

«ВЕЛИКУ НАДІЮ ПОКЛАДАЄМО НА МОЛОДЬ»

Зі спогадів Надії Дейчаківської

Заголовок цього спомину я взяла зі слів однієї киянки під час мого перебування в Україні в 1990 році. Так, я дійсно зустрічала кількох молодих людей в різних місцевостях, які, коротко кажучи, абсолютно за самостійну Україну! Не інакше! Вони глибоко цікавляться історією, особливо Визвольними змаганнями. Вони винайшли десь мапу кладовищ і віднайшли місце поховання тих, що впали під Крутами.

Один із них, Юрко Мороз, 16-літній молодець – але вже після 10-ти хвилинної розмови маємо вражіння, що розмовляємо з 40-літнім ерудитом, зорієнтованим докладно як в історії України, так і в подробицях сучасних політичних подій і щоденних змін. Юрко вічно носить зі собою якусь торбу, щодня іншу, і кожного разу щось з тої торби витягає і роздає людям: фотографії юрби народу з паради вивішення нашого національного прапора перед міськрадою, знімки різних гербів з окремих частин України, плякат з портретами видатних історичних постатей (князі, гетьмани, на Петлюрі кінчаючи), статті з газет, летючки, окремі примірники журналу “Пам’ятки України” і т. п.

Цей молодець запровадив мене на відлюдне місце на горбі, що напроти Андріївського собору, куди треба було спинатися вгору знищеними і зарослими сходами, а потім стежкою поміж будяки, кропиву і всякі хащі – на місце, яке зворушило мене найбільше під час мого побуту в Україні. Це скромна могилка, саморобка, яку влаштували оці юнаки – білий хрест, завітчаний синьо-жовтими стрічками і вишивкою, засіяні чорнобривці і такий (ручно друкований) напис:

“Люди! Схиліть голову у хвилині мовчання! Перед Вами могила юних бійців – Українських Січових Стрільців. Вони, погано озброєні, вийшли проти багатотисячного війська і полягли у кривавій війні під Крутами у 1918 році за вільну Україну. Не забувайте їх! Вони – наша історія! Їх слава – наша пам’ять!”

Ця дошка, удекорована калиною і козаком, що держить наш прапор, закрита плястиком. Юрко сказав: “Цей хрест був зірваний, але за кілька днів ми, йдучи зі школи, знайшли його в яру і поставили знов”. Він показував мені те місце, де поховані Січові Стрільці – все позаростало, де-не-де стирчав кусок зломаного, заржавілого залізного хреста, чи просто кусок заліза. Треба буде багато грошей і праці, щоб все це привести до порядку.

ДО УВАГИ МИСТКИНЬ!

Щиро запрошуємо мисткинь, які хотіли б бачити свої роботи на обкладинці “Нашого життя,” зголоситися до нашого мистецького координатора Уляни Зінич. Редакція зацікавлена у роботах найрізноманітніших видів мистецтва: малярства, кераміки, скульптури, різьби, вишивки, ткацтва, писанкарства тощо. Просимо надсилати зразки робіт та інформацію про себе на електронну адресу: uzinych@comcast.net
Разом з фотографіями робіт просимо подавати номер телефону.

Американська кава

Цю історію почув я від свого приятеля Володимира Л., що недавно повернувся з подорожі до України. Володимир змалку проживає в США, то поїздки в Україну приносять йому кожного разу щось нове і захоплююче. Отже, надаю йому слово.

Йшов я якось центральною частиною Тернополя, оглядаючи його вулиці та мешканців цього подільського великого міста, читаю вівіски. Бачу невелику кав’ярню. Чому не зайти і спробувати цього запашного напою, щоб знати, який смак має кава в Україні? Вже всередині кав’ярні читаю, що у продажі є кава різних сортів: бразильська, колумбійська, американська тощо. Запитую у молодого кавовара і продавець одночасно:

– Чи справді ваша американська кава є з США і чи є вона доброю?

– Так, прошу пана, з самої Америки. А щодо її доброї вартості, то не тільки є пахучою і смачною, але і корисною, – хто вип’є хоч би одну філіжанку цього божественного напою, то відразу почне розмовляти англійською мовою, хоч би ніколи її не знав.

Я замовив американську каву і з задоволенням випив. Кава дійсно була знаменитою, то я подякував:

– Thank You, Sir. Your coffee really was delicious.

– Ось бачите! А що я вам казав, – відповів мені з гордістю продавець.

Дмитер Слутий.

THE STRUGGLE OF RURAL WOMEN AGAINST POVERTY IN CONTEMPORARY UKRAINE

by Iryna Klyuchkovska and Martha Kichorowska Kebalo

Laying aside romantic descriptions of Ukraine's rural women as guardians of national culture, noble mothers, heroines, and great beauties, we suggest examining the circumstances faced by these women through the dispassionate language of statistics, which affords a completely different perspective on their lives.

Today, about a third of Ukraine's population resides in approximately 29,000 small rural settlements. These settlements are mostly nucleated villages surrounded by fields and forests. The rural populace supplies the workforce for the country's vast agricultural sector, which comprises 17% of Ukraine's GDP and provides 60% of the foodstuffs Ukrainians consume. The labor of producing wheat and barley—the premier crops on Ukraine's famous black soil, the *chornozem*—has long been performed by women. Yet the gendered aspects of Ukraine's agricultural production, particularly as it has evolved in Ukraine's post-Soviet transition and the accompanying de-collectivization and land reform process, have not been adequately illuminated.

According to Dr. Kateryna Yakuba of Ukraine's Institute of Agrarian Economy, in the 1990s women represented 40% of all of Ukraine's agricultural workforce (1.9 of 4.9 million total) and 70% of all those employed in grain production and animal husbandry—work that was not highly mechanized during the Soviet period. It continued to be performed as manual labor, and as such, was considered low-skilled and of low prestige. The breeding of pigs and the feeding, cleaning, and milking of dairy cows are tremendously demanding jobs that are still performed almost exclusively by women. The cultivation of

grain, sugar beets, and sunflower, their hoeing and weeding in the hot summers and their harvesting through the rain and snow in the fall, are still considered women's work. Women regularly perform the back-breaking labor of loading and unloading produce and heavy sacks of grain, carrying up to 9 tons over a day's work.

In addition to such employment, women spend 3 $\frac{3}{4}$ hours on domestic housework, 3-6 times as much as men do. And in recent years, women have added the cultivation of domestic fields and gardens to their daily workload in order to put food on the family table and to have something to sell at the market. Many rural women, thus, have a triple burden of labor, leaving them little time for rest or recreation. No wonder that only 10.9% of rural women consider themselves to be in good health.

Generally, the standard of living for the residents of Ukraine's numerous villages is much lower than that in the more urban areas. Ukraine's National Statistics Commission reports that in the rural areas, only one in every five households has water and sewer services, only 5% have a gas water heater, only 43% are connected to a municipal gas line, and only 20% have a telephone line. Rural villages typically lack paved roads; over 70% of their schools are dilapidated; many lack any sort community center for social and cultural life, and there is limited public transportation to get to another village, town, or city.

In 1989, Ukraine's rural population was 17 million of 51.7 million; in 2010, the rural population is 14.5 of less than 47 million. Ukraine is undergoing a nation-wide trend of rural depopulation that is part of a demographic transition manifesting itself as a demographic crisis. Birth rates are sharply down, while death rates, particularly male mortality rates, are spiking. Overall, rural birthrates have gone down from 13.7 to 9.4 per thousand, while the rural mortality rate outdistances urban death statistics by 1.4 times. The traditional large families once typical of the rural areas are now a rarity and an economic liability: 72.3% of large families are in poverty. Two-child families have become almost the norm in the villages: 38.3% of families having two children, and only 10.9% of families have three. The Ukrainian village no longer represents a replicable community: in 9% of the villages, there are no children

Women spend 3 $\frac{3}{4}$ hours on household work daily, 3-6 times more than men.

younger than 5 years of age; and in 5% of the villages, there are no young people between the ages of 16 and 35—that is, there is no one left of reproductive age. In 3,000 villages (10%) there were no births at all. The village demographics are top-heavy with pensioners, and most of these are women. Thus, 9,000 of the 29,000 villages are destined for extinction, designated as deteriorating if they have 50-60% pensioners, or dying, if having over 60% pensioners.

A recent opinion poll showed that 60% of the villagers believed their village to be stagnating or falling apart. The majority of the respondents were worried about unemployment, poverty, alcoholism, drug abuse, failing health, and lack of infrastructure and services—not the optimistic self-reliant community one would hope to see twenty years after independence.

The post Soviet de-collectivization of Ukraine's vast agricultural sector progressed slowly. In 1999, the re-registration of collective farms as Collective Agricultural Enterprises was completed, and their members were entitled to shares of the land. The land reform law allowed entrepreneurial souls to convert their land shares into private family farms; and it allowed for the leasing (though not the sale) of land shares to larger agricultural business entities. Surprisingly, many of the former collectives remained intact, often under the leadership of the former collective farm manager. A new dominant pattern in Ukraine (as elsewhere across the FSU) is that these former collectives have come under the umbrella of large agro-holding companies that now control large swathes of Ukraine, creating mega-farms. These impose a different regime of work and logic of profit onto what was once at least partly a social welfare enterprise.

Within these developments, cultivation intensifies, but so does the exploitation of women. The stunning truth is that certain agro-industrial

Selling produce at the markets as a survival strategy.

sectors would collapse were it not for their continued exploitation. The intensification of cultivation also means that fewer people are needed to work. Collective farms that once employed 400 now need less than half that many. Rural unemployment in some places has reached 60-75%.

Over one fourth (26.4%) of Ukraine's citizens live in poverty, and poverty is almost twice as widespread in the rural areas (36.8%) as in the urban (21.4%) If we follow the UN in defining poverty as being more than the insufficiency of wages income, including also the presence of ill health, illiteracy, and bad access to social services, then the widespread degradation and deep social isolation of Ukraine's villages constitutes a national emergency. Rural residents are left to their own devices in dealing with their poverty. Every 1,000 persons employed support another 820 unemployed or those unable to work. Women shoulder the care of the very young, the elderly, and the infirm. They make a bid for subsistence by selling domestic produce and other goods in the outdoor markets. But not everyone has either the access or energy to engage in this activity.

MIGRATION AS A SURVIVAL STRATEGY

Would you want your children to inherit your profession? 90% of rural workers say NO. Since the Soviet 1960s, the low desirability of rural life has been chasing young people out in search of career opportunities. Between 1960 and 1992, almost a third of the villages of the Ukrainian SSR disappeared from the map. In 1992-93, there was a sudden reversal of this trend, when, during the first economically uncertain years after independence, people fled the cities in search of a certain food supply in the countryside. However, after 1997, rural-urban migration resumed and quickened, especially among the young who, having completed their schooling, reject a return to village conditions.

Since 1996, the dominant trend is migration and/or emigration from the rural areas of able-bodied women over 20 years of age, who are searching for alternative sources of income. Experts not only speak of a "migration strategy" for success, that is, better career opportunities, but also recognize Ukrainian migration as a strategy of survival. Estimates are that since 1991, seven million people have emigrated to work abroad, mostly to the Russian Federation, Eastern Europe and several EU countries, including Spain and Italy. According to various polls, 80% of these migrants affirm their desire to return home, but are unable to predict when that might be. And this

Women are 90% of the labor migration.

this migrant group is mostly female. Women are no longer the secondary migrants attached to males as the family anchors—women are currently 90% of the labor migration itself. Typically one woman migrant provides for three-four dependents back home. Typically she works illegally, and the work is of lower status and lower compensation than the work sought by her male counterparts.

This exodus of rural women can be interpreted as a “women’s revolt” against socio-economic conditions. About a quarter choose seasonal migrant work; 50% choose temporary emigration for a year or two, the overarching motivation being the desire to earn money to bring back home. The sociological research of the Center “Women’s Perspectives” found that 33% reported needing to send money back home for housing, 26% dedicated funds towards tuition, and 32% provided for the paying back of loans. One estimate of remittance activity (private money transfers through banks) totaled 1.49 billion for the first quarter of 2011 (22% more than in the first quarter of 2010).

CONCLUSIONS: PROSPECTS AND RECOMMENDATIONS

Recent sociological research confirms the tenacity of gender discrimination in Ukraine. Over half (55.7%) of Ukrainian respondents indicated that they consider life to be better/easier for men than for women. Whereas statistics for women’s participation in politics, higher education and public leadership are on record, the gendered aspects of rural conditions are rarely examined, but they have far-reaching consequences for the viability of rural communities and for the entire nation. What we need is better statistics on how women are faring over time within the three major agricultural spheres that have evolved out of the collective farm system: the agricultural enterprises where collective social welfare relations continue; the private family farms that are commodity producers; and the large agro-holdings that threaten to transform

the Ukrainian countryside into something that looks more like the dispersed farmsteads of Africa and the United States. The rise of the large agro-holdings exacerbates rural depopulation, so every year, 200-300 villages disappear.

Women in Ukraine have demonstrated support for private farming. They represent 35% of small farm entrepreneurs. Of 35,254 such registered farms, 12% are women-owned and operated. Such women entrepreneurs have emerged as leaders of economic and social reform in their rural communities. With their concern for strengthening the economic positions of families within their communities, they emerge as Ukraine’s best hope for the future. Through the Union of Rural Women of Ukraine’s Council of Women Farmers, they support women-friendly legislation and better access to business training. Rural women polled recently reveal that they desire pension-eligibility at age 50, a shorter work day, and a push to bolster flagging social services. There are many obstacles to the success of these potential entrepreneurs, including unfavorable tax laws, immature market infrastructure, and insufficient access to credit. But above all, women blame the state for its favoritism of large agro-holdings over small private farms, as well as for its failure to champion the equal rights of women to non-discriminatory hiring and training practices.

If Ukraine’s rural villages are to survive the heyday of the agro-holdings, they would each need to be supported by a functioning school, a health clinic, and a cultural community center. The most recent gender report provided a frightening statistic showing that maternal deaths during childbirth soared from 12.9 to 32.9 per thousand in just one year from 2008-2009. Something terrible is afoot. If the countryside is to be economically viable, it needs guidance towards effective private farming with production and marketing capability; and green tourism. If it is to be a space hospitable to women, gender stereotypes need to be remedied with social services, training opportunities, and programs promoting women to parity in the agro-industrial sector and in new agribusiness ventures.

All photos by Iryna Klyuchkovska.

Dr. Iryna Klyuchkovska is currently the Director of the International Institute of Education, Culture, and Communication, and Liaison with the Diaspora for the Lviv Polytechnic National University of Ukraine.

Dr. Martha Kichorowska Kebalo earned her degree in Cultural Anthropology at the Graduate Center of the City University of New York. In 2000, she conducted field research into women’s activism in the predominately rural central Ukrainian oblast of Cherkassy, a region important to Ukraine’s agro-industrial sector.

ЛЮТИЙ 2012

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На меморіальний фонд ім. Марти Качмарської складаю 336 дол. – Орест Качмарський.

ДАТКИ

- 5,000 дол.** – Jesse V. Shaidevich.
2.000 дол. – Стефан і Лариса Пелешук.
1,100 дол. – Morgan Stanley (matching Марко Бах).
1.300 дол. – Johnson & Johnson (matching М. Дармохвал і З. Гафткович).
по 1,000 дол. – 113-ий Відділ СУА, Орест і Лідія Білоус.
660 дол. – Microsoft (matching Тиміш і Аня Гнатейко).
по 300 дол. – Ірина Куровицька, Борис Галаган.
525 дол. – Орест і Христина Ганас.
200 дол. – Анна Салецька, Ростислав Мілянч.
213 дол. – анонімно з відкриття виставки килимів.
по 110 дол. – Стефанія Семущак, Morgan Stanley (matching Юрій Слиж).
по 100 дол. – Тетяна Карпенко, Ольга Ярема-Винар, Теодозій і Ольга Зазуля, Ірена Василік, Наталія Соневицька, Marianne Zadojany, Jessica Boger.
75 дол. – Мирон Комаринський.
по 50 дол. – Velcro USA (matching Роман Гелетканич), Христина Голубець, Валентина Глух, Алла і Роман Трохимчук, Тамара Сидоряк, Оділь Маринович, Гелена Футала, Іван і Зірка Филипчак.
по 30 дол. – Natalie Riccio, Юрій Луговий, Ніна Журавель-Росенкінг.

- по 25 дол.** – Петро Гурський, Анна Бекерська, Мирон і Христина Корнага, Катерина Яворська, Зоя Гайдук, Anonymous.
по 20 дол. – Володимир і Марія Яровенко, Теодозій Пришляк, Зенон і Теодозія Кріслатий.
15 дол. – проф. Іван Лобай.
по 10 дол. – Гедвіг Дяченко, Володимир Чепіжак.

З НАГОДИ

З нагоди уродин – 100 років нашої мами і бабці **Аполонії Книш** складаємо датки на Український Музей. 200 дол. – Люба і Роман Книш, по 100 дол. – Роман і Катерина Книш, Марко і Сараг Книш. Многая Літа!

30-ий Відділ СУА в Йонкерсі переслав датки з коляди на користь УМ – 1,200 дол.: 300 дол. – 30-ий Відділ СУА; 250 дол. – Роман і Мира Савицькі; по 100 дол – д-р Роналд і Надія Літепло, Юрій і Ольга Левицькі; 75 дол. – Андрій і Регіна Дармограй; 60 дол. – Любомир і Александра Щур; по 50 дол. – Ольга Руденська, Ліда Прокоп, Ірина Гошовська, Ігор і Маріола Макаренко, Андрій Ціховляс; 40 дол. – Ольга Зенецька; 25 дол. – Роман і Алла Трохим.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

- В пам'ять **бл. п. Уляни Глинської** складаю 100 дол. – А. Лисинецька.
 В пам'ять **бл. п. Ольги Ракочої** зложила 100 дол. Богданна Титла.
 In memory of **Mrs. Anna Wizniak**, I am donating \$50. Mark Hamann.

Щиро дякуємо за підтримку!

Управа і адміністрація УМ.

Пресовий фонд

Press Fund

\$100 – in memory of Branch #56 members: **Maria Chornij** (October 2011), **Halyna Bard** (November 2011), **Kateryna Dwojak** (February 2012) and **Wasył Lew**, husband of Oksana Lew, former President of Branch 56 (February 2012).

Branch #56, Флорида.

100 дол. – в пам'ять **бл. п. Наталії Даниленко**, довголітньої членки 90-го Відділу СУА.

90-ий відділ СУА, Фіядельфія.

По 100 дол. – в пам'ять **бл. п. Уляни Старосольської**. Теодозія Кічоровська; Teresa L Ben.

100 дол. – замість квітів на свіжу могилу моєї сестри **бл. п. Усі Фішер-Слиж**.

Ярослава Слиж-Панчук.

100 дол. – у світлу пам'ять мого мужа **бл. п. д-ра Леоніда Мостовича**.

Оксана Мостович.

100 дол. – Надія Дейчаківська.

60 дол. – Анастасія Забродська.

25 дол. – Ірена Забитко.

Сердечно дякуємо!

Уляна Цяпка-Глинська

11.XI.1941 – 26.XI. 2011

Від нас, союзнок 78-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Олени Степанів у Вашингтоні, відійшла одна з наших найбільш відданих та працьовитих членок – Уляна Глинська. Вона завзято боролась з раком, але хвороба подолала її на самому початку її сімдесятих літ.

Уляна була другою дитиною Михайла та Емілії Цяпків, мешканців міста Городок близько Львова. Це були воєнні часи, і весною 1944 року, родина Цяпків, так як тисячі інших українців, втікала на захід через Угорщину до Австрії та згодом до Німеччини. В 1948-у році родина Цяпків прибула до Америки та осіла в Ньюарку, Н. Дж. Тут Уляна відразу влучилася в діяльність української громади, тобто навчалась в парафяльній школі Св. Івана, вступила до Пласту, вчилася балету в школі Роми Приймми, виступала в молодечих народних танцювальних ансамблях, та співала в хорі Трембіта. З тих часів любов до балету задержала на ціле життя.

Саму Улянуну тяжко було подолати – енергійна, організована, привітна, а в додатку до того – елегантна. Юною пластункою любила дотепно забавитись і ту рису застосовувала в родинному колі, успішно виховуючи сина і доньку. Була відмінною ученицею: від балету до Фі Бетти Каппи – найбільш престижного студентського академічного відзначення.

В 1963 році здобула звання бакалавра *magna cum laude* в Rutgers University, а в 1968 – звання магістра з математики в Fairleigh-Dickinson University.

Вивчала і працювала в ділянці перехрестя комп'ютерів та адміністрування. Зуміла проворно простелити кар'єру, пристосовуючись до професійних переміщень мужа, д-ра Бориса Глинського, з яким одружилася в 1964 р. У кожному місті знаходила відповідну працю в таких престижних фірмах як Bell Telephone Labs, American Hoechst, Warner Lambert,

і з кожної її не радо відпускали. З приходом на світ сина Стефана в 1974 р. та доньки Оксани (“Доні”) в 1975 р. життя Уляни змінилося на материнське. Любячи дітей поза все, клопоталась за їх здоров'я, добре виховувала їх, вважала щоб не збивалися з доброї дороги. Завдяки матері, вони знають свою віру, є добре виховані, стали пластунами, добрими українцями та американцями, а тепер в свою чергу є добрими родичами.

Від 1991 року займала посаду в U.S. Dep't of Housing and Urban Development (HUD), де відповідала за аспекти інформатики та їх практичне застосування. Хоча ці проекти для Державного відділення житла та міського розвитку вимагали багато часу, але водночас були захоплюючими. За взірцеву працю та обов'язковість осягла найвищого рівня посади цивільної служби (civil service) та діставала численні офіційні похвали та нагороди.

Як і в попередніх місцях замешкання, у Вашингтоні Уляна включилася в громадське життя, а головно стала членом 78-го Відділу СУА у Вишінгтоні.

В СУА Уляна працювала успішно на різних рівнях і постах. Особливо вдало координувала працю відділів далекого віддалення (від 2002 р.), застосовуючи свої професійні знання та навички до організаційної праці. В нашому відділі завжди була готова виконати будь-який обов'язок вчасно, навіть, коли хвороба сповільнювала її дії.

Улянуну слід вважати прикладом, як елегантно можна сповнювати всі ролі, що наше покоління вважало своїм обов'язком – донька, дружина, мати, професіонал, громадський діяч. І все це без галасу та бундючості, а скромно, як личить правдивій християнці, незважаючи на воєнне дитинство, іміграційні поневіряння і життєві труднощі.

На кожному етапі свого життя Уляна була прикладом – так треба жити. Такою будемо її пам'ятати.

Марта Богачевська-Хом'як,
пресова референтка 78-го Відділу СУА
у Вашингтоні.

В пам'ять засновниці 90-го Відділу СУА бл. п. Наталії Даниленко

90-ий Відділ СУА у Філядельфії ділиться сумною вісткою, що відійшла у Вічність наша довголітня й активна членка, бл.п. Наталія Даниленко. Життя бл.п. Наталії закінчилося 30 грудня 2011 р. Похоронні відправи відбулися з церкви Покрови Богородиці у Філядельфії, а похована

на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Брук.

Бл.п. Наталія народилася в с. Бужани на Волині в родині Дмитра і Наталії Москалів, а в молодому віці виховувалась у бабусі і дідуся. Багато вже було надруковано про працю бл.п. Наталії, як професійну так і жертвовну, спеціально в дописі Валентини Борисенко в лютневому числі журналу “Наше життя”. Подружжя Даниленків, Наталії та Івана, було великими меценатами у відродженні національної освіти, культури та духовності і щиро підтримувало фінансово розбудову Острозької та Могиланської Академії. Опікувалося студентами і помагало всім потребуючим, спеціально Ірині Сенік, шкільній товарищі. Любов до України була стимулом усіх їхніх дій.

В останні роки бл.п. Наталія працювала над третім томом книжки “Українки в Історії”. Бл.п. Наталія працювала також на різних постах СУА і як довголітня заступниця голови СФУЖО та була ініціаторкою заснування Українського Музею в Нью Йорку.

В 40-ий день по смерті була відправлена Служба Божа в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтаун у пам'ять незабутньої союзанки. Пращаємо нашу посестру і висловлюємо щирі співчуття родині. Пам'ять про неї залишиться назавжди у наших серцях.

*Оксана Крилюк,
пресова референтка
90-го Відділу СУА.*

Марія Фішер-Слиж: “Найдорожче для мене – Україна”

*“Діла добрих оновляться,
Діла злих загинуть”.*

Т. Шевченко.

13 лютого 2012 року відійшла у Вічність на 90-му році життя д-р Марія Фішер-Слиж – довголітня членка Союзу Українок Америки, лікар-педіятр, член управління Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА) у Чикаго, колишня голова УЛТПА в Торонто, член управління Канадського товариства приятелів України, Ліги українських меценатів у Києві та Наукового Товариства ім. Шевченка у Нью Йорку та Торонто, фундатор відродження української духовності та культури.

Марія (Уся) Слиж народилася в Коломиї (Західна Україна) в сім'ї судді Адольфа і Ольги Слиж (з Жолкевичів). В родині було п'ятеро дітей. Дитинство Усі пройшло у княжому місті Белз. У 1933 році родина переїхала до Львова, де вона здобула освіту в Українській Академічній гімназії. Після окупації Галичини більшовиками родина Слижів потрапила до «чорного списку» НКВД і таким чином змушена була покинути рідну землю. Опинились в Мюнхені. Тут Уся закінчила медичний факультет Університету Людвіка Максиміліяна у 1950 році.

В цьому ж році родина емігрує до США, де вона набуває лікарського досвіду (в Нью Йорку та околицях). В 1954 році склала іспити та отримала ліцензію на практику в штаті Ілліной, де заснувала приватну клініку недалеко Чикаго. Віддала цій праці 31 рік. Має ряд наукових праць та статей. Була одружена з д-ром Рудольфом Фішером, лікарем, який передчасно помер у 1982 році.

Перейшовши на емеритуру, пані Уся переїжджає до Торонто, Канада, бо хотіла жити у великій і сильній українській громаді. Тут стає активним членом майже всіх громадських українських організацій, а також великим меценатом.

В 1947 року Уся була засновницею пластового куреня “Перші стежі”. У незалеж-

ній Україні фінансово підтримувала пластові організації у Києві, Львові, Сімферополі. За цю діяльність нагороджена відзнакою св. Юрія у сріблі.

Важко перелічити всіх, кому надавала фінансову допомогу пані Уся. Вона була спонсором київських журналів «Смолоскип», «Все-світ», «Соняшник», а також видань «Сіверщина» (Чернігів), «Лікарський збірник НТШ» (Львів); вкладала кошти у археологічні розкопки в Батурині; надавала допомогу школам у Львові, Севастополі, Феодосії; очолювала комітет Приятелів Львівської Академічної гімназії.

Велику роль д-р Марія Фішер-Слиж відігравала у Канадському товаристві приятелів України. Вона особисто пересилала книги за власні кошти з Канади до бібліотек Канадсько-українського бібліотечного центру, відділи якого є у 9-ох містах України. Пані Уся була на відкритті всіх центрів: Луганськ, Донецьк, Харків, Севастополь, Сімферополь, Одеса, Чернігів, Суми та Дніпропетровськ.

В Севастополі д-р Фішер-Слиж стала фундатором української бібліотеки (1998 р.), за що отримала привітання від прем'єр-міністра Канади пана Жана Кретьєна та керівництва Криму. Початком бібліотечного фонду стало 147 пачок з 12-ма тисячами книг та періодичних видань українською та англійською мовами.

В рамках проекту «Крим» пані Уся була меценатом конкурсу молодих літераторів «Ми діти твої, Україно» (Сімферополь). З 2004 року щорічно проходить Всекримський конкурс творчості молоді д-р Марії Фішер-Слиж «Змагаймося за нове життя!» з метою глибшого ознайомлення молоді зі спадщиною великої української поетеси Лесі Українки, виховання почуття патріотизму та національної гідності. Підбиття підсумків цього конкурсу відбувається в Ялті в музеї ім. Лесі Українки.

В Україні заснована Педагогічна Премія імені д-р Марії Фішер-Слиж. Її стипендіанти – кращі вчителі української мови і літератури.

Саме за невтомне подвижництво на ниві рідної культури, за щедре благодійництво пані Фішер-Слиж нагороджена орденом Христа-Спасителя Української Православної Церкви Київського Патріархату. Цю високу церковну нагороду українці з Канади вручив її глава – Святіший Патріарх Філарет.

У 2009 році доктор Фішер-Слиж зробила княжий дар – один мільйон доларів на розвиток Українського Католицького університету у Львові. УКУ співпрацює з КІУСом в

рамках Програми вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика.

У 2009 році пані Уся спонсорувала сумою сто тисяч доларів англomовне видання 9-го тому, книги 2, частини 2 «Історії України-Руси» Михайло Грушевського. Це видання було присвятою пам'яті батьків Усі: д-ра Адольфа та Ольги Слиж.

У 2009 році д-р Марія Фішер-Слиж Указом Президента України була нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня.

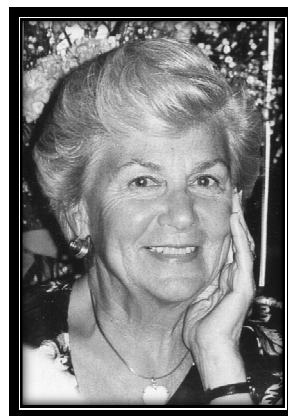
Відійшла у засвіти справжня патріотка України, з палкою і неприхованою любов'ю до її історії та покривдженої сучасності. В Україні вона любила все, що дав Господь. На рідну землю п. Уся їздила в Україну по кілька разів на рік. Важко уявити в Україні якусь місцевість, де б вона не побувала. Жвава, енергійна, постійно перебувала в русі, хотіла скрізь бути й усе бачити! Здається, що її надихала й відмолджувала дорога. Разом з тим була напрочуд скромною, невибагливою до умов життя.

Вона хотіла бачити вільним, сильним і фізично розвиненим молоде українське покоління, в руках якого опиниться майбутнє України і робила для цього все, що могла.

Похована на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Нью Джерзі коло свого брата д-ра Антона Слижа. Вічна Тобі пам'ять, Дорога наша Усю!

Лідія Слиж.

Марійка Білинська-Солтис

*Працьальне слово
(скорочено)
Дарії Ярошевич
на панахиді*

19-го лютого 2012 року по довгій і дуже важкій недуззі відійшла у вічність св. п. Марійка Білинська-Солтис, довголітня і невтомна членка СУА.

Марійка народилася 4 грудня 1937 р. в селі Цвітова біля Бучача в родині Гаврилюків. Під час війни опинилася з родиною на скитальщині в Німеччині, звідки виїхала до США, спочатку до штату Кентаки, а тоді до Чикаго. Тут Марійка закінчила середню школу св. о. Миколая та

Josephinum High School. Марійка любила спорт – грала у відбиванковій дружині спортивного товариства “Леви”, любила танцювати, а її гарне личко і струнка постать запевнили її відзначення як “красуні українського Чікаго”. В короткому часі після закінчення середньої школи, бо вже в січні 1956 року Марійка одружилася з інженером Ігором Білинським. Їх з’єднала не тільки взаємна любов, але також замилювання до відбиванки, лещетування, гольфа і інтенсивного життя в родині і громаді. В Чікаго Марійка працювала як книговод, також мала власну перукарню у своїй хаті.

Марійка і Ігор дочекалися трьох доньок – Уляни, Богдани і Туні та п’ятеро внуків – Данка, Гриця, Ніни, Таїси і Стефка.

Праця мужа Ігоря вимагала часті зміни проживання, тож мусіли в 1975 році покинути Чікаго, мешкали в Огайо, Мічиган, Конектікат, а опісля, вже на пенсії, переїхали в 1993 році до Норт Порт на Фльориду. Мали надію, що там, на Фльориді доживуть спільно пізнього віку. Нажаль, важка і довголітна хвороба забрала мужа Ігоря в грудні 2004 року. Доля була ласкавою для Марійки, зустріла нового друга, Юрія Солтиса, з яким одружилася в листопаді 2006 року. Вони проживали в Лонг Айланд і в на Фльориді, залежно від пори року. І нагло, без жодних ознак немилосердна недуга заволоділа її тілом і вкінці забрала її від мужа Юрка, дітей, внуків і від нас усіх.

Не тільки календарні дати пригадують нам Марійку. Хочу тут підкреслити ролю Марійки як жінки, мами і бабці. Марійка і Ігор завжди були разом – чи то в радості, чи в смутку. Під час критичної хвороби Ігоря Марійка була з ним до останнього дня. Зі своїх доньок була дуже горда. А вже не було ліпших і гарніших внуків. Обдаровувала їх своєю безмежною любов’ю.

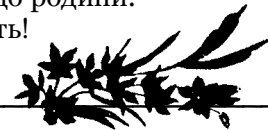
Скрізь, де Марійка проживала, вона знаходила час і охоту нав’язати контакт з льокальною українською громадою. Була товариська і щира, часто думала, як допомагати

своїм друзям і їхнім дітям – і тут згадаю, що не раз і не два Марійка і Ігор запрошували цих дітей поїхати з ними на вакації зимою на лещата.

Слід наголосити на активну участь Марійки в громадській праці. Передусім – віддана членка СУА, одна із засновниць 29-го Відділу СУА в Чікаго, одержала відзначення за 50-літнє членство в цій організації. Була один рік головою 29-го Відділу СУА в Чікаго, а два роки – 56-го Відділу в Норт Порт. В останніх роках свого життя належала до 83-го відділу СУА в Нью Йорку. Брала активну участь в усіх починах СУА. Марійка і Ігор були одні з перших, які вписалися в ряди членів Клубу 500 для фінансової підтримки Генерального Консульства України в Чікаго. В 1993 році вони обоє поїхали до Малої Снітинки біля Києва, де Марійка навчала англійської мови. Роками посилали пачки для дітей цього селі та господарям, в яких перебували. В Норт Порт Марійка брала активну участь у відзначенні таких річниць, як незалежності України, свята героїв та інших. А скільки разів її хата гомонила від великого гурту гостей.

Пращали ми Марійку зі сльозами і важким серцем, але в пам’яті нас усіх залишиться її струнка постать, повна енергії, гумору, щирости, привітності. Завжди елегантно одягнена, з гарною зачіскою і весело усмішкою, безпосередня у відношенні до других, рішуча, велика патріотка, яка в палких дискусіях обороняла усе, що праве в Україні, та її безмежна любов до родини.

Вічна їй пам’ять!

Перепрошуємо.

В лютому 2012 р. числі журналу «Наше життя» на ст. 29 в рубриці «Відійшли у Вічність» в першому реченні допущена помилка. Св.п. Богданна Данилів-Бережанська відійшла у Вічність не 12 грудня 2011 року, а 2010 року.

Мудрість Матері Терези

Якось журналіст, спостерігаючи, як Мати Тереза опікується смертельно хворими у шпиталі, сказав:

– Я би цю роботу не робив і за мільйон доларів.

На що Мати Тереза відповіла:

– Я також за мільйон доларів тут би не працювала, але з любові до Христа роблю це безплатно.

ХРЕСТИКІВКА

1		2		3		4		5		6		7
				8								
9								10				
				11								
12	13		14					15	16		17	
					18		19					
20							21					
					22	23						
24		25		26				27		28		29
				30								
31								32				
				33								
34								35				

Горизонтально:

1. Місто над Дніпром, біля якого знаходиться могила Тараса Шевченка.
5. Полковник Богдана Хмельницького.
8. Образ.
9. Гора у Львові "Високий ..."
10. Насильство, геноцид.
11. Ім'я Світличної.
12. Банківський термін.
15. Закарпатський єпископ, замордований більшовиками в 1947 р.
18. Чоловічий голос.
20. Африканський родич лелеки.
21. Найвища точка орбіти.
22. Ключ до розгадання шифру.
24. Африканська держава.
27. Український письменник ... Черемшина.
30. Народи, що заселяють Північну Африку.
31. Галицький князь, батько короля Данила.
32. Робітнича професія.
33. Овеча громада.
34. Хижий птах українських лісів.
35. Родоначальник династії Київських князів.

Вертикально:

1. Запорожець.
2. Ріка, в яку впадає річка Полтва.
3. Отвір в стіні.
4. Тепле покривало.
5. Збиточник, розбишака.
6. Жіноча половина султанського палацу.
7. Невеличкий звірок, хутро якого любляють модниці.
13. Місто в Японії.
14. Зелений покрив лугов, полонин.
16. Водяна рослина.
17. Герой роману Ярослава Гашека.
18. Дерево, яке дало назву одному з Карпатських регіонів.
19. Родючі плодові дерева і кущі.
23. Козацький ватажок.
24. Затичка для пляшки.
25. Мряка.
26. Частина доби.
27. Професія Євангелиста Матея до покликання його Ісусом Христом.
28. Музикант ансамблю «кам'яної» музики.
29. Так називався юнак в Київській Русі.

Відповіді на сторінці 32.

A COLORFUL VOCATION

It's strange how life turns out sometimes.

Although Mariyka Ivanyshyn grew up in the town of Nadvirna in the Ivano-Frankivs'k *oblast*, which is home to many people who could have taught her how to write *pysanky*, somehow she was never introduced to this traditional art form in her youth.

Years later, already as a grown-up married woman, Mariya Ivanyshyn, a certified engineer and mother to two daughters, moved to Lviv and decided to change professions. The field in which she worked at the time just didn't bring her joy. She longed to do something that would make the world around her more colorful and interesting, and she wanted to be creating something with her own hands—although at that point, she didn't know what it would be.

Shortly after Ukraine's independence, Ms. Ivanyshyn started working at the private school of Mariya Chumarna, which emphasized traditional Ukrainian arts and crafts. Together with her students, she began to explore and master a variety of folk crafts—sewing, embroidery, appliqué, making *gerdany* etc. And then one day something happened that changed the course of her life.

In the home of a Lviv member of *Soyuz Ukrainok*, Mariyka tried her hand for the first time at writing *pysanky*. This happened in the early 1990s, when *Soyuzianky* in Ukraine were making a special effort to revive and popularize Ukrainian folk arts, customs and traditions, and with their help, Mariyka discovered her true passion.

Ms. Ivanyshyn has been writing *pysanky* for almost twenty years. Hundreds upon hundreds of eggs have taken on colors and intricate patterns in her hands, and she has taught this ancient Ukrainian art form to dozens of students. Every year, she tries out new patterns and creates new designs of her own. Every single one of her *pysanky* is a unique artifact because, as she explains, it is next to impossible to produce absolutely identical *pysanky* even when you use the same design—the same color looks different on different eggs, acquiring distinct shades.

Pysanky by Mariyka Ivanyshyn.

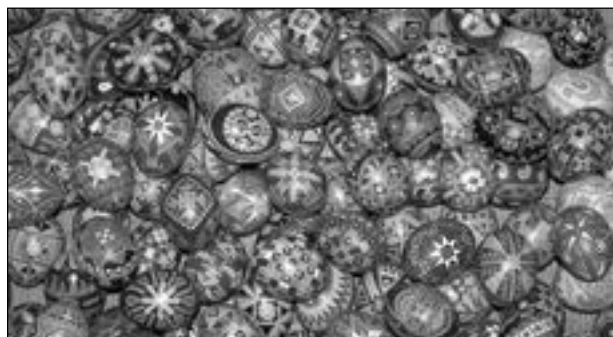

Mariya Ivanyshyn giving a workshop on writing pysanky.

Since not everyone is fortunate enough to have access to an artist who can share her knowledge and skill, Mariyka eventually decided to write a manual on the art of *pysanky*—a book that would explain clearly and with sufficient detail everything a beginner would need to know to start writing *pysanky*. The work on the manual lasted several years, with much thought and effort going into the text, the diagrams, and the many photographs. Since its publication in 2006, it has served as a useful guide to many students and will hopefully continue to inspire many more to explore this uniquely Ukrainian art form.

Besides writing *pysanky*, Mariyka Ivanyshyn weaves, makes baskets and decorations from straw, and recently she also started making traditional Ukrainian rag dolls. Her inquisitive mind keeps seeking out new ways to create beautiful objects, and her skillful hands welcome a variety of craft-related challenges. Yet *pysanky* remain her greatest passion—and a meaningful testimony to the fact that each individual has a special vocation, even if not discovered early in life.

Olha Bondaruk
English translation by Olesia Wallo

From Mariya Ivanyshyn's Manual: "Reading" Pysanky

The design on this *pysanka* is known as the “rake,” and indeed, it resembles the tool used in gardening. It’s an ancient symbol found on ritual vessels excavated by archeologists, and it stands for rain and life-giving waters.

This geometric design is called “forty-eight wedges.” There is an old belief that one can make 48 wishes, and in order for them to come true, one has to connect all the lines on this *pysanka* as perfectly as one can.

This seemingly simple design, called the “Gypsy’s roads,” is extremely difficult to trace out accurately, which gave rise to a belief that only the most highly skilled artist could write this *pysanka*. According to one folk legend, when the devil finds himself on “Gypsy’s roads,” he will wander there forever, unable to get out. That’s why this *pysanka* was believed to have protective powers, keeping the evil spirits away from its owner.

The design on this *pysanka* has the same name as a spring folk dance—“the meandering dance.” The line that twists and turns has no beginning and no end, just like the spring dance which girls still do sometimes around Easter.

This design needs no special explanation: the cross is the universal Christian symbol of the Savior’s death and Resurrection. Such *pysanky* were frequently exchanged as Easter gifts and were believed to bring blessing and protection.

All photos by Mariya Ivanyshyn

СИЛА МОЛИТВИ І ТРАДИЦІЇ

Нераз застановляюся, що доля приносить нам час від часу життєві несподіванки. Пригадую глибоке пережиття, яке зворушує мене по сьогоднішній день. Це історія про культурний обмін, про несподівану непередбачену зустріч, про силу молитви та наші традиції. Надходять Великодні свята, то дозвольте мені, Дорогі Читачі, поділитися з Вами моїми спогадами.

Був час, коли я була активною членкою 64-го Відділу СУА в Нью Йорку. В старому ще приміщенні музею читала лекції про традиційне українське печення короваїв, калачів, пасок тощо. Провела кілька дуже приємних років, викладаючи з великим надхненням, як зробити тісто, замісити і спекти бабку, паску чи коровай. Одночасно проводила такі курси під час літнього сезону в Гантері, Н. Й. Одного літа приїхала сюди з Бостона братова мого зятя Оксана Пясецька. Вона була так захоплена тими курсами, що організувала одноденну лекцію печення короваїв в бібліотеці міста Кембридж, Массачусеттс, неподалік від Гарварду. Це був березень 1989 року, «гласність» огортала Україну, поволі відкривалися границі конаючої «залізної куртини», при Гарвардському університеті Український науковий інститут освідомлював всіх, хто цікавився нашою Батьківщиною.

Лекція закінчилася великим успіхом. Хоч треба сказати, що публіка була виключно американською, всі квитки було розпродано. Під кінець лекції слухачі приходили з запитаннями, просили брошури та детальнішу інформацію. Серед них підійшла і старенька жінка, яка зі сльозами на очах обняла мене і дякувала за те, що ця імпреза дала їй змогу згадати свою маму. Я зрозуміла, що ця жінка була українського походження зі сторони матері, яка вийшла заміж за американця. В цій родині було шестеро дітей і виховувалися вони в американському оточенні. Проте її мама, неписьменна, простенька жінка зуміла втримати, шлекати і передати дітям те рідне, що вдома ще встигла навчитися, а саме, «Отче наш» та обряди Святвечора і Великодня. І там, в бібліотеці, старенька перехрестилася і змовила «Отче наш». Розповіла, що по нинішній день вона з дітьми пече і святить паску, святкує Великдень.

Я заплакала разом з цією незнайомкою, що на якусь коротку мить потрапила в моє життя. Зі зворушення не запиталася її імени, знаю лише, що перебувала вже на пенсії і відкрила для себе Україну, могутню країну з багатою історією, завдячуючи Гарвардському університетові.

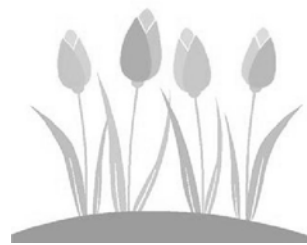
Ця зустріч записалася в моєму серці назавжди. Якими сильними мусять бути молитва і наші традиції, щоби так глибоко закріпитися в душі людини, яку доля закинула далеко від своєї громади, від України! Слід нагадати собі перед цим Великоднем, що ми, властиво, є американці, але українські культурні скарби, такі цінні і багаті, залишаються назавжди в наших серцях.

Ярослава Стасюк

Квітневі народні риповідки

Квітень з водою – травень з травою.
Посій рідко – то й уродить дідько.
Як дощ на Благовіст, буде жито в повний ріст.
Весна днем красна.
По Василю (12 квітня) ведмідь встає зі сну.
Вітай бджолу на Зосима (17 квітня) – буде мед і вощина.

Відповіді на хрестиківку.

Горизонтально: 1. Канів. 5. Богун. 8. Ікона. 9. Замок. 10. Терор. 11. Надія. 12. Конто. 15. Ромжа. 18. Бас. 20. Марабу. 21. Апогей. 22. Код. 24. Катар. 27. Марко. 30. Араби. 31. Роман. 32. Токар. 33. Отара. 34. Канок. 35. Рюрик.

Вертикально: 1. Козак. 2. Німан. 3. Вікно. 4. Ковдра. 5. Батяр. 6. Гарем. 7. Норка. 13. Осака. 14. Трава. 16. Осока. 17. Швейк. 18. Бук. 19. Сад. 23. Отаман. 24. Корок. 25. Туман. 26. Ранок. 27. Митар. 28. Рокер. 29. Отрок.

MEDICINE—ON THE CUTTING EDGE

by Ihor Magun, MD, FACP

The number of new accomplishments in medicine has been nothing short of extraordinary. Recent innovative technology provides ambitious new approaches and techniques as alternatives to current treatment. Here is a sampling of new advances.

- ♦ Abnormal thyroid growth issues are a common occurrence in many young women. For the most part, surgical correction is the only viable option. This option leaves a visible, permanent scar on the neck. “Scarless” thyroidectomies can now be accomplished via an endoscope utilizing two cameras along with three robotic arms inserted into a single armpit incision, eliminating visible scars.
- ♦ Pacemakers have been life savers for many with significant cardiac issues. Ironically, many of the same patients, at some point in their life, require an MRI (e.g. evaluation of a stroke, brain imaging, or spinal evaluation). Patients with an implanted pacemaker cannot undergo this type of evaluation because of a potential risk of dislodgment or change in technological functioning. Unlike traditional pacemakers, the Revo MRI SureScan can be safely used in MRI procedures.
- ♦ Additional cardiac innovations include correction of an aortic valve (a major valve in the heart) without the need for an open chest approach (approach that cuts the chest ribs to expose the heart). The technique is called PAVR—percutaneous aortic valve replacement. Currently, it is limited to those individuals who are deemed inoperable by a cardiothoracic surgeon, but in the near future, the indication will be expanded to include high-risk patients.
- ♦ Evaluation of the arteries of the heart—cardiac catheterization—utilizes the artery found in the groin. A new approach referred to as transradial artery approach is now becoming an option. In this method, the arteries of the heart are evaluated by passing wires through an artery in the wrist. The advantages include a significantly lower risk of complications (bleeding, especially in women, and possible nerve damage), less discomfort, and a more rapid recovery. There is also a decreased hospital time for patients. Previous techniques utilizing the groin approach required a four- to six-hour time period of lying on the back prior to discharge. Hospital time is probably only half of that with the transradial approach.
- ♦ Breast cancer patients who opt to undergo reconstructive surgery for cosmetic breast correction need to receive saline injections every few weeks to promote gradual expansion of the skin and muscle in the chest. This is to allow a space to accommodate a breast implant. These injections can be quite uncomfortable for some women, coupled with an added burden of frequent hospital visits over a four- to six-month period. A new needle-free tissue expansion method eliminates injections and frequent hospital visits. The new technique utilizes a small implantable expander device. Once the patient is at home, a remote-control device releases small amounts of compressed carbon dioxide from a valve in the actual expander. A recent study of the device in Australia reported creation of a space in as little as fifteen days. This compared equally to spaces created after several months of saline injections. The benefit of this system is placing the patient in charge, at home, controlling the expansion at her own pace and comfort level.

This is just a small sampling of innovations that can be life-altering and life-saving for many. Hopefully, none of us would have to resort to these procedures. Nevertheless, I hope I have empowered you with this information about the new advances and options that truly are on the cutting edge of modern medicine.

Рем Багаутдин. "Курчатка".
Металопластика, латунь, емаль.

Великодня казка

Весняне сонечко поволі ховалося за обрій, наближався вечір. Матуся разом зі старшими дітьми Святославом та Євою закінчували розмальовувати писанки. Маленький Левко вслухався в матусину мову, яка розповідала про те, що писанки прославили українців по всьому світі, бо ніхто не вміє так гарно їх розписувати на день Великого свята - Воскресіння Ісуса Христа.

До хати увійшов тато, що закінчив вже всі роботи на подвір'ї і в садку, адже сьогодні Велика субота, всюди мусить бути порядок перед Великоднем. Собачка Ласка лизнула в носик наймолодшу Меланію і всілася біля Левчика. Зігрітий теплом собачки Левчик не зчувся, як заснув. І приснився йому дивний сон...

...Нічним лісом кудись вдалечінь гналася снігова хурделиця. Сніг сліпив очі, замітав всі стежки і доріжки, не давав вийти з великого лісу. Добре, що Ласка була поруч, можна було триматися за її хвостик, щоб не впасти. Нарешті показалася велика поляна, на якій Левко побачив групуку звірят: зайчики, білочки, лисички сиділи навколо великої писанки. Вітер стих, стало видно, як удень. Писанка світилася всіма барвами і від

її світла сніг почав швидко танути. Ласка також тихенько всілася на хвостик поруч лисички. Левчик не зчувся, як на поляні з-під ще де-не-де не розталого снігу почала пнутися з землі зелена травичка, поляна вкрилася весняними квітами: забіліли підсніжники і ряст, голубими вогниками спалахнули фіялки та барвінок. Із зазеленілого лісу прилетіли зграї пташок і поляна наповнилася їх чудовим співом.

До Левка раптом підійшла лисичка, хитро примружила очі і запитала:

- А ти знаєш, що завтра Великдень?

- Знаю, - відповів Левко, - мама робила писанки, ось такі, як ця, тільки маленькі, спекла велику паску і чотири менші для кожного з нас, дітей. Ранком підемо до церкви, щоб їх посвятити. Як не віриш, то Ласочка може підтвердити. Ласка ствердно замахала і головою, і хвостом.

- Та ми віримо, - відгукнувся і зайчик, - але чи ти знаєш, що кошички для свячення треба прикрашати барвінком? Ходімо, я допоможу тобі його назбирати...

Левко відкрив оченята. Тато в новій вишиваній сорочці привітався:

- Христос Воскрес! Вставай, синку, одягайся швидше, підемо до церкви. Вже всі встали. Святослав встав першим, бо сьогодні він буде прислугувати священикові.

- Але я ще маю з зайчиком барвінок нарвати, - згадав свій сон Левчик.

- Не турбуйся, Евочка назбирала вчора в нашому садочку, - відізвалася мама, одягаючи у нову вишиванку найменшу Меланію, що вже міцно трималася за свій кошичок з пасочкою та писанками.

Святослав Левицький.

Леонід Глібов

Христос Воскрес!

Христос Воскрес - радійте, діти,
Біжіть у поле, у садок.
Збирайте зіллячко і квіти,
Кладіть на Божий хрест вінок!
Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.
На вас погляне Божа Мати,
Радіючи з святих небес...
Збирайтесь, діти, ну ж співати:
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Святослава Гой-Стром

Весняна пісенька

Розмалюю писанку я для мами -
Зелені листочки з квіточками...

Приспів: А ти, сонечко, світи,
Нам Великдень принеси,
Кожну хату звесели,
Просимо...

Розмалюю писанку я для тата -
Хрещатий барвінок і руту-м'яту...

Приспів:

Розмалюю писанку для бабусі -
Жовті каченята і білі гуси...

Приспів:

Розмалюю писанку для сестрички -
Сосну і ялиночку ще й вербичку...

Приспів:

Музей «Писанка», м. Коломия, Україна.

Фото Юрія Рильчука.

Розмалюю писанку я для брата -
Журавля і ластівку біля хати...

Приспів:

Розмалюю писанку всій родині -
Зелені Карпати і полонини...

Приспів:

Розмалюю писанку Україні -
Безконечні лінії жовті й сині...

Приспів: А ти, сонечко, світи,
Нам Великдень принеси,
Україну звесели,
Тра-ля-ля! Тра-ля-ля!

Ірена Прончак
Христина Прокопович

Irena Pronczak
Chrystyna Prokopowych

ПАШТЕТ

1.5 фунта курячих печінок
4 цибулини
6 фунтів курятини
2.5 фунта свинини
3 фунти яловичини
4 морквини
1 корінь петрушки
4 стебла селери
10-14 горошин чорного перцю
4 бібкові листки
8 сушених грибів
сіть
перець
6 яєць

PASHTET

1.5 lbs. chicken livers
4 onions
6 lbs. chicken
2.5 lbs. pork
3 lbs. beef
4 carrots
1 parsley root
4 stalks celery
10 to 14 peppercorns
4 bay leaves
8 dried mushrooms
salt
pepper
6 eggs

Грубо посікти цибулю і підсмажити її разом з курячими печінками. Перемішати решту складників, окрім яєць, у великій посудині. Залити водою і варити на середньому вогні до готовності м'яса (так, як готується м'ясний вивар). Коли вивар охолоне, відцідити рідину в окрему посудину. Вибрати усі кістки, бібкові листки, горошини перцю, цибулю і селеру. Покласти у кухонний комбайн невелику кількість кожного сорту м'яса, трохи моркви та грибів і змолоти на однорідне пюре. Додати яйце і перемішати. Додати трохи м'ясного вивару і продовжувати молоти. Маса має бути рідкою, але не занадто. Таким чином змолоти усе м'ясо і перемішати всі порції у великій мисці. Додати солі і перцю до смаку. Якщо суміш дуже густа, додати трохи вивару. Змастити форми для випікання (ми використовуємо квадратні форми для хліба) і заповнити їх масою до половини або на 2/3. Випікати 1 год. – 1 год. 30 хв. при температурі 350°. Через півгодини перевірити і, якщо паштет зарум'янівся, накрити фольгою. Вибирати паштет з форм теплим, не гарячим.

Перепис взято з кулінарної книги Sharing Our Best, виданої Округою Філядельфія 2011 року.

Український переклад Олесі Валло.

Coarsely chop onions. Sauté onions and chicken livers. In a large pot combine the rest of the ingredients except for the eggs. Cover with water and cook on medium heat until meat is done (like making a meat broth). When cool, drain reserving liquid. Remove all bones, bay leaves, peppercorns, onion and celery. Put a small amount of each meat, carrots and mushrooms in food processor. Process until the consistency of baby food. Add 1 egg and process until absorbed. Add small amount of broth and process until absorbed. The mixture will be fluid but not watery. Continue until all meat is processed. In a large bowl mix all the batches together. Taste for salt and pepper. If mixture is very thick add some more broth. Grease your pans (we like meatloaf pans), pour the mixture into the pans about 1/2 to 2/3 full. Bake at 350° for 1 to 1.5 hours. Check at about 30 minutes. When the pashtet starts browning on top cover with aluminum foil. Remove from pans while warm, not hot.

From Sharing Our Best (2011), a collection of recipes from Members, their families and friends of UNWLA, Philadelphia Regional Council

MASHA ARCHER

extraordinary jewelry

Available at...

The Ukrainian Museum Gift Shop

222 East 6th Street

New York, NY 10003

212-228-0110

212-228-1947

also available online at...

www.ukrainianmuseum.org

Trunk Show...

Saks Fifth Avenue • Santa Barbara

apr 26, 27, 28 • thu, fri, sat

1001 State Street • 805-884-9997

visit www.masha.org for more venues and trunk show updates

'maria muchin'

san francisco • 415.861.8157
www.masha.org • masha@masha.org

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Уляна Зінич – 1-ша заступниця голови
Анна Мацілінська – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Софія Геврик – 3-тя заступниця голови для справ культури
Лідія Білоус – 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Дарія Дроздовська – кореспонденційна секретарка
Надія Цвях – скарбник
Рома Шуган – фінансова секретарка
Ольга Кузишин – пресова секретарка
Віра Кушнір – вільна членка
Марія Андрійович – вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Рудик – суспільної опіки
Святослава Гой-Стром – виховна
Роксоляна Місило – мистецтва і музею
Марія Полянська – стипендій
Ольга Дроздович – архівар
Марта Пеленська – екологія і здоров'я
Роксоляна Яримович – вільних членок
Зоряна Гафткович – вебсайт

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Оксана Фаріон – голова
Ярослава Мулик – членка
Рената Заяць – членка
Марія Томоруг – заступниця членки
Татіяна Рішко – заступниця членки

Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лідія Слиз – україномовний редактор журналу "Наше Життя"
Олеся Валло – англійськомовний редактор

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Яхницька – Дітройт
Ірина Бучковська – Філадельфія
Галина Романишин – Нью Йорк
Зінна Джус-ДеБол – Північний Нью Йорк
Ольга М. Луків – Нью Джерзі
Дарія Федорів – Огайо
Любомира Калін – Чикаго
Слава Горбата – Нова Англія
Марія Кейд – Центральний Нью Йорк
Орися Зінич – зв'язкова віддалених відділів

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: Mariapolanskyj@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

*“УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ” – серія 1, ст. 9 – “UKRAINIAN DESIGNS.”
Взори з жіночих сорочок Сокальщини.*